

Hoitosuunnitelma
Suomenlinna – Unescon maailmanperintökohde
Management Plan
Fortress of Suomenlinna – Unesco World Heritage Site

2014

Hoitosuunnitelma. Suomenlinna – Unescon maailmanperintökohde.
Management Plan. Fortress of Suomenlinna – Unesco World Heritage Site

© Suomenlinnan hoitokunta 2014

ISBN 978-952-7064-00-9
Toimittanut / Edited by Iina Valkeisenmäki

Sisältö

Contents

Johdanto

Taustaa

Suomenlinna

maailmanperintökohteena

Suomenlinna, erityislaatuinen merilinnoitus

Suomenlinnan maailmanperintöarvot

Eheys ja autenttisuus

Suojelu, hoito, hallinto ja resurssit

Suomenlinnan suoja-alue

Kansalliset arvot

Uhat

Toimijoiden ja osallisten esittely

Suomenlinnan hoitokunta

Suomenlinnan hoidosta vastaa yksi taho

Kaupungin ja valtion toimijat

Suomenlinnan asukkaat

Toimitilojen vuokralaiset

Matkailupalveluiden tuottajat

Kävijät

Visio ja pitkän aikavälin tavoitteet

Suomenlinnan hoitokunnan visio 2017

Strategiset kehittämisalueet

Linnoituksen arkkitehtuuri ja rakenteet

Kulttuurimaisema

Kävijähallinta ja kulttuurimatkailu

Yhteisön elinvoima

Liikenne

Kestävä kehitys

Toimenpideohjelma, seuranta
ja päivittäminen

Liite 1: Outstanding Universal Value

Esitys retrospektiiviseksi määrittelyksi 11.01.2012

Liite 2: Saapuneet lausunnot

Suomenkielisiä lähteitä

Kuvalähteet

5 Introduction

6 Background

9 Suomenlinna fortress, a World Heritage Site

10 A unique sea fortress

10 Suomenlinna's Outstanding Universal Values

12 Integrity and authenticity

13 Conservation, management and resources

16 Suomenlinna Buffer Zone

17 National values

19 Threats

22 Actors and Stakeholders

23 The Governing Body of Suomenlinna

24 One responsible organisation

25 Central and local government organisations

27 Residents of Suomenlinna

28 Tenants

29 Tourism service providers

30 Visitors

32 Vision and long-term goals

33 Vision of the Governing Body of Suomenlinna 2017

34 Areas of strategic development

35 Architecture and structures of the fortress

37 Cultural landscape

39 Visitor management and cultural tourism

42 Vitality of the community

44 Traffic

46 Sustainability

48 Action Plan, evaluation and updates

50 Appendix 1: Outstanding Universal Value

Proposal for a retrospective definition 11 January 2012

52 Appendix 2: Opinions received

53 Sources available in English

53 Image sources

SUOMENLINNAN LINNOITUS
on vuonna 1991 liitetty
MAAILMANPERINTÖLUETTELOON
ainutlaatuisena sotilasarkkitehtuurin muistomerkkinä.
UNESCO:n yleissopimus maailman
kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta
määrittää sellaiset huomattavat
kulttuuri- ja luonnonperintökohteet, joiden suojeleminen on
koko ihmiskunnan yhteinen asia.

SVEABORGS FÄSTNING
har år 1991 införts på
VÄRLDSARVSLISTAN
som ett unikt minnesmärke över militär arkitektur.
I UNESCO:s konvention om skydd för världens
kultur- och naturarv fastställs sådana betydande
kultur- och naturarvsobjekt, som hela
människligheten gemensamt bör bevara.

THE FORTRESS OF SUOMENLINNA
was included in
THE WORLD HERITAGE LIST
in 1991 as a unique monument of military architecture
UNESCO's Convention for the Protection of
the World Cultural and Natural Heritage
lists cultural and natural heritage
of outstanding universal value which should be
protected by mankind as a whole.

Johdanto

Introduction

Suomenlinnan hoitosuunnitelma ohjaa maailmanperintökohteen suojelua ja kehittämistä. Suunnitelman ydintavoitteena on säilyttää kohteen ainutlaatuinen yleismaailmallinen arvo. Hoitosuunnitelma on tehty kohteen osallisia yhdistäväksi työkaluksi, joka luo toiminnalle yhteiset suuntaviivat.

The Management Plan of the Suomenlinna World Heritage Site guides the preservation and development of the site. The purpose of the plan is to protect the Outstanding Universal Values that make the site universally significant while providing a shared policy outline for all stakeholders.

Suomenlinnan hoitokunta on vastannut tämän suunnitelman laatimisesta. Tausta-aineistona on käytetty Suomenlinna huomenna -hankkeessa luotua materiaalia sekä Unescon kehittämän EOH-työkalupakin lomakkeilla tehtyä nykytilanteen analyysiä. Linoituksen toimijat, asukkaat ja yhteistyökumppanit ovat vaikuttaneet suunnitelman sisältöön Suomenlinnan hoitokunnan johtokunnan edustajien, Suomenlinna huomenna -hankkeen sekä hoitosuunnitelmatyöpajojen kautta.

Suunnitelma koostuu useista tasoista, joiden tarkoituksena on viedä yleiset tavoitteet käytäntöön. Ylimmällä tasolla on visio, johon Suomenlinnassa tehtävä maailmanperintökohteen hoitotyö on kiteytetty. Se on selkeä ja kaikille yhteinen kuva tulevaisuuden Suomenlinnasta. Päämäärien saavuttamiseksi on määritetty seitsemän strategista kehittämisaluetta, joiden alle on listattu tarkempia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Hoitosuunnitelmaan liittyy erillinen toimenpideohjelma, jossa on määritetty suunnitelman voimassaolokautena tehtävät toimenpiteet. Toimenpiteet on ryhmitelty strategisten kehittämisalueiden mukaan, ja toimenpiteille on asetettu toteuttamisaikataulu ja mittarit.

Hoitosuunnitelmaa sekä sen laatimisessa käytettyjä EOH-lomakkeita hyödynnetään Unescolle toimitettavassa kausiraportoinnissa (Periodic Reporting). Suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti kausiraportoinnin yhteydessä.

This plan was produced by the Governing Body of Suomenlinna. Its background materials include an analysis of the present situation, made with the Enhancing our Heritage Toolkit from UNESCO, and material from the Suomenlinna Tomorrow Project. Organisations and residents of the fortress and partners have contributed the plan through their representatives on the Board of the Governing Body, through the Suomenlinna Tomorrow Project and at Management Plan Workshops.

The Management Plan consists of several layers for putting the long-term goals into practice. The top level consists of a vision crystallising the conservation of the World Heritage Site. It is a clear image of the Suomenlinna of the future which is shared by all. Seven areas of strategic development including more detailed objectives and actions have been defined.

The Management Plan includes a separate Action Plan that defines the actions that will be implemented during the duration of the plan. These actions have been grouped under the areas of strategic development, and they have been assigned a schedule of implementation and indicators.

The plan and the material of the EOH Toolkit will be used for the UNESCO Periodic Reporting, and the plan will be updated in the same context.

Taustaa

Hoitosuunnitelmaa alettiin laatia keväällä 2010, kun Suomen maailmanperintökohteiden edustajat kokoontuivat ensimmäisen kerran työpajoihin hoitosuunnitelmien laatimiseksi. Työpajojen tavoitteena oli tukea hoitosuunnitelmien tekemistä sekä valmistaa suomalaisten hoitosuunnitelmien yhtenäinen rakenne, laatu ja vertailukelpoisuus. Työryhmä kokoontui yhteensä seitsemän kertaa, viimeisen kerran vuoden 2011 lopussa.

ICOMOS (International Council of Monuments and Sites) on kansainvälinen asiantuntijajärjestö, joka toimii kulttuuriperintökohteiden konservoinnin ja suojelun parissa sekä antaa asiantuntija-apua Unescolle kulttuuriperintökohteista. IUCN (International Union for Conservation of Nature) on kansainvälinen luonnonsuojeluliitto, joka antaa asiantuntija-apua Unescolle luonnonperintökohteista.

Mukana maailmanperintökohteiden työpajoissa olivat Suomenlinnan lisäksi Suomen muut maailmanperintökohteet: Merenkurkun saaristo, Petäjäveden vanha kirkko, Sammallahdenmäen pronssikautinen röykkiöalue, Struven ketju, Vanha Rauma sekä Verlan puuhiomo ja pahvitehdas. Lisäksi työpajoihin ovat osallistuneet Museoviraston, ICOMOS:n, IUCN:n ja Metsähallituksen edustajat.

Yhteisissä työpajoissa valmisteltavien hoitosuunnitelmien pohjaksi valittiin Unescon maailmanperintökeskuksen julkaisema EOH-työkalupakki (Enhancing Our Heritage Toolkit), jota voidaan hyödyntää myös maailmanperintökohteiden kausiraportoinnin (Periodic Reporting) tukena. EOH-työkalupakki tarjoaa systemaattisen tavan analysoida maailmanperintökohteen arvoja ja uhkia, hallinnon tarpeita ja prosesseja sekä tavan edetä johdonmukaisesti kehittämistyössä.

EOH-työkalupakki on laadittu maailmanperinnön hoitotyön arvioimisen tueksi, mutta Suomen maailmanperintökohteet ottivat sen käyttöön hoidon ja hallinnon suunnittelun apuvälineenä sekä hoitosuunnitelman laatimisen tukena. Työkalupakkia voi siten käyttää myös hallinto- ja hoitotyön sekä hoitosuunnitelman toteutumisen arvioinnissa, jolloin sekä suunnitelma että sen arviointijärjestelmä perustuvat samaan formaattiin.

EOH-lomakkeet suomennettiin ja täytettiin maailmanperintökohteiden yhteisten työpajojen ohessa. Lomakkeet antavat varsinaiselle hoitosuunnitelmalle kattavan taustamateriaalin sekä analyysin maailmanperintökohteen nykyisestä tilasta. Lomakkeita käytetään myös suunnitelman päivittämisessä ja toteutumisen arvioinnissa sekä maailmanperintökohteen kausiraportoinnissa, jolloin työkalupakki toimii pysyvänä tietopankkina hoidon ja hallinnon suunnittelun ja arvioinnin taustalla.

Hoitosuunnitelmatyön tukena on ollut myös Suomenlinna huomenna -projekti, joka oli HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun, Suomenlinnan hoitokunnan ja Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimiston yhteishanke. Vuosina 2010–2011 toteutetussa projektissa kehitettiin Suomenlinnan matkailua ja tavoitemielikuvaa. Hankkeen yhteydessä järjestettyihin brändityöpajoihin osallistui laaja joukko osallisia.

Suomenlinnan hoitosuunnitelman tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita suunniteltiin hoitosuunnitelmatyöpajoissa keväällä 2012. Työpajojen aiheet oli jaettu strategia-alueittain, ja kokouksiin osallistui Suomenlinnan hoitokunnan, Suomenlinnan toimijoiden, Helsingin kaupungin, Museoviraston sekä HAAGA HELIA ammattikorkeakoulun edustajia.

Hoitosuunnitelmajulkaisun kokoamista on ohjannut työryhmä, johon ovat osallistuneet restaurointijohtaja Heikki Lahdenmäki, kehittämisspäälikkö Petteri Takkula, kulttuuriympäristökoordinaattori Iina Johansson, rakennuttaja-arkkitehti Tiina Koskenniemi, kehittämiskoordinaattori Milla Öystilä ja työnjohtaja Jenni Sundberg Suomenlinnan hoitokunnasta sekä julkaisun toimittanut Iina Valkeisenmäki. Suunnitelman taiton kuvavalintoja on ollut suunnittelemassa myös hoitokunnan valokuvaaja Soili Mustapää.

Background

The process of creating the Management Plan began in the spring of 2010, when representatives of the World Heritage Sites of Finland met for the first time at a workshop for the purpose of creating management plans. The aim of this series of meetings was to support the process of creating management plans and to ensure a common structure and quality for the Finnish plans, thus making them comparable. The group met seven times, most recently at the end of 2011.

ICOMOS is a non-governmental international organisation dedicated to the conservation of the world's monuments and sites. It also gives expert advice on cultural heritage sites to UNESCO. The IUCN (International Union for Conservation of Nature) is an international environmental organization that gives expert advice on natural heritage sites to UNESCO.

All World Heritage Sites in Finland were represented. Apart from Suomenlinna, they are the High Coast / Kvarken Archipelago, Petäjävesi Old Church, the Sammallahtenmäki Bronze Age Burial Site, the Struve Geodetic Arc, Old Rauma and the Verla Groundwood and Board Mill. Representatives from the Finnish National Board of Antiquities, ICOMOS, the IUCN and Metsähallitus also attended the meetings.

The workshops decided to use the Enhancing Our Heritage Toolkit published by the UNESCO World Heritage Centre to facilitate the background analysis required for the Management Plans, with a view to also using the Toolkit for the Periodic Reporting of the World Heritage Sites. The EOH Toolkit provides a structural way to analyse values and management needs while providing the governing bodies with a consistent way to improve their work.

The EOH Toolkit was primarily created as an evaluation tool for conservation management, but the World Heritage Sites of Finland decided to use it also to plan their management and conservation and to help create their Management Plans. The toolkit can then be used as an evaluation tool, the plan and its evaluation system being based on the same format.

To begin the process, the EOH forms were translated into Finnish. Representatives of each site then filled them in to complete the analysis. The forms supply thorough background material and an analysis of the present state of management and conservation as input for the actual Management Plans. The forms will also be used in updating the Management Plans, in evaluating its success and in Periodic Reporting. Thus, the Toolkit serves as a lasting tool and database underlying management planning and evaluation.

The creation of this plan was also facilitated by the Suomenlinna Tomorrow Project (Suomenlinna huomenna), which was a joint project of the HAAGA HELIA University of Applied Sciences, the Governing Body of Suomenlinna and the Helsinki City Tourist & Convention Bureau. Conducted in 2010–2011, the project developed the Suomenlinna brand and tourism services. The project organised brand development workshops in which many stakeholders took part.

The objectives, actions and indicators of the Management Plan were created at Management Plan workshops organised in spring 2012. The topics of the three workshops were divided according to the strategic areas of development. Representatives of the Governing Body of Suomenlinna, local organisations, the City of Helsinki, the National Board of Antiquities and the HAAGA-HELIA University of Applied Sciences took part.

The compiling of the present Management Plan publication was coordinated by a working group comprising Restoration Director Heikki Lahdenmäki, Development Manager Petteri Takkula, Cultural Landscape Coordinator Iina Johansson, Restoration Architect Tiina Koskenniemi, Development Coordinator Milla Öystilä and Restoration Supervisor Jenni Sundberg from the Governing Body of Suomenlinna, together with Iina Valkeisenmäki, who edited the publication. Soili Mustapää, photographer of the Governing Body, has contributed to the selecting of images for the plan.

Suomenlinna maailmanperintökohteena

Suomenlinna fortress, a World Heritage Site

Tämä luku esittelee Suomenlinnaa maailmanperintökohteena. Maailmanperinnöstä puhuttaessa on tärkeää ymmärtää taustalla oleva historia ja aatteet. Suomenlinnassa oleellisia ovat ne ainutlaatuiset yleismaailmalliset arvot, joiden perusteella kohde on lisätty Unescon maailmanperintölistalle. Lisäksi käsitellään kohteen kansallisia arvoja, suojelutyön resursseja sekä uhkia.

This chapter is about Suomenlinna fortress as a World Heritage Site. When discussing World Heritage, it is essential to understand the history and philosophy behind it. The Outstanding Universal Values based on which the site was inscribed on the World Heritage List are vital for Suomenlinna. National values and conservation resources and threats are also discussed.

Maailmanperintösopimus on maailmanlaajuinen päätös edistää ainutlaatuisen kulttuuri- ja luonnonperinnön vaalimista ja säilyttämistä tuleville sukupolville. YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö Unesco perustettiin toisen maailmansodan jälkeen vuonna 1945. Järjestön tavoitteena on vaikuttaa rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen edistämällä kansojen välistä yhteistyötä tieteen, kasvatuksen ja kulttuurin avulla.

Unesco hyväksyi vuonna 1972 kansainvälisen yleissopimuksen maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemiseksi. Maailmanperintösopimuksen lähtökohtana on huoli maailman uhanalaisen kulttuuri- ja luonnonperinnön säilymisestä. Maailmanperinnön katsotaan olevan koko ihmiskunnan henkistä omaisuutta ja pääomaa, ja siten sen suojelu on maailman kaikkien maiden asia.

Maailmassa on tammikuussa 2014 981 maailmanperintökohdetta 160 maassa. Näistä 759 on kulttuurikohdetta, 193 luonnonkohdetta ja 29 kulttuuri- ja luonnonkohteen yhdistelmää. Suomessa on Suomenlinnan ohella kuusi muuta maailmanperintökohdetta: Merenkurkun saaristo, Petäjäveden vanha kirkko, Sammallahdenmäen pronssikautinen röykkiöalue, Struven ketju, Vanha Rauma sekä Verlan puuhiomo ja pahvitehdas. Suomenlinna on kirjattu listalle kulttuurikohteena.

The World Heritage Convention is an international treaty for preserving the world's cultural and natural heritage for future generations. UNESCO, the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation, was established after the Second World War in 1945. The goal of the organisation is to encourage international peace and universal respect by promoting collaboration among nations in the fields of science, education and culture.

In 1972, UNESCO signed a treaty to protect the world's cultural and natural heritage. The foundation for the World Heritage Convention was a concern for the survival of the world's threatened cultural and natural heritage. World Heritage is seen as the shared property of all humanity, and its protection is therefore the responsibility of all countries.

As at January 2014, there are 981 World Heritage Sites in 160 countries: 759 cultural heritage sites, 193 natural heritage sites and 29 mixed cultural and natural heritage sites. In Finland, there are seven World Heritage Sites including Suomenlinna; the others are the High Coast / Kvarken Archipelago, Petäjävesi Old Church, the Sammallahdenmäki Bronze Age Burial Site, the Struve Geodetic Arc, Old Rauma and the Verla Groundwood and Board Mill. Suomenlinna was inscribed on the list as a cultural heritage site.

Suomenlinna, erityislaatuinen merilinnoitus

Suomenlinna on Helsingin edustan saarille vuonna 1748 perustettu merilinnoitus. Sen arkkitehtoninen ja maisemallinen kokonaisuus on saanut nykyisen muotonsa historiallisten vaiheiden kautta osana Ruotsin kuningaskunnan, Venäjän keisarikunnan ja viimeksi Suomen tasavallan puolustusjärjestelmää.

Pinta-alaltaan 80 hehtaarin suuruinen, 200 rakennusta ja 6 kilometriä puolustusmuuria käsittävä linnoitus sijoittuu kuudelle alun perin erilliselle saarelle. Paikallista kiveä rakennusmateriaalina käyttäen sovellettiin bastionilinnoituksen periaatteita vaihtelevaan maastoon tarkoituksena puolustaa Ruotsia Venäjää vastaan ja muodostaa armeijalle ja laivastolle linnoitettu tukikohta kuivatelakoineen. Ruotsalaista linnoitusta täydentävät venäläisen kauden hiekkavallitukset, kasarmit ja muut käyttö- ja rakennukset 1800-luvulta.

Suomen itsenäistymisen jälkeen 1918 Suomenlinnassa toimi varuskunta ja telakka. Linnoituksen sotilaallinen käyttö vähentyi toisen maailmansodan jälkeen, ja alue siirtyi siviilihallinnon piiriin 1973. Rakennuksia on kunnostettu asunnoiksi, työ- ja palvelutiloiksi sekä kulttuurikäyttöön. Suomenlinna on paitsi Suomen suosituimpia nähtävyyksiä myös Helsingin kaupunginosa, jossa asuu noin 800 ihmistä.

Suomenlinna, a unique sea fortress

Suomenlinna is a sea fortress originally laid out on the islands off Helsinki in 1748. Its architecture and landscape have been shaped in several historical eras, as a part of the defence systems variously of the Kingdom of Sweden, the Russian Empire and, most recently, the Republic of Finland.

Covering an area of 80 hectares and consisting of 200 buildings and 6 kilometres of defensive walls, the fortress stretches out over six conjoined islands. The original fortress was built from local rock to a bastion fortress plan adapted to the varied terrain. The purpose of the fortress was originally to defend Sweden against Russia and to serve as a fortified army and naval base, complete with a dry dock. The Swedish fortress was augmented with sand ramparts, barracks and various other buildings in the Russian era in the 19th century.

After Finland became independent in 1918, Suomenlinna served as a garrison and a shipyard. Military use of the fortress declined after World War II, and in 1973 the area was given over to a civilian administration. Since then, buildings have been renovated to serve as residential buildings as well as workspaces and service and cultural facilities. Today, Suomenlinna is a district of the city of Helsinki with 800 permanent residents besides being one of Finland's most popular tourist attractions.

Suomenlinnan maailmanperintöarvot

Jokaisen maailmanperintölistalle kirjattavan kohteen tulee edustaa ainutlaatuisia yleismaailmallisia arvoja – pelkkä kansallinen merkittävyys ei riitä. Kulttuurikohde voi esimerkiksi olla merkittävää historiallista aikakautta edustava rakennustyyppi, tietyn kulttuurin perinteinen asutus, inhimillisen luovuuden mestariteos tai muuhun inhimillisen kulttuurin osa-alueeseen liittyvä kohde.

Suomenlinna on liitetty maailmanperintöluetteloon vuonna 1991. Perusteena oli kriteeri (iv), joka nimeämisajankohtana merkitsi ainutlaatuista esimerkkiä rakennustyyppistä tai arkkitehtonisesta kokonaisuudesta, joka kuvastaa merkittävää historiallista vaihetta. Maailmanperintökomitea ei liittänyt nimeämispäätökseen erillistä lausuntoaan. ICOMOSin

Kuva: Suomenlinna kuvattuna Vallisaareltä. Maxim Vorobjevin maalaus vuodelta 1809. Helsingin kaupunginmuseo.

Image: Suomenlinna seen from Vallisaari. Painting by Maxim Vorobjev, 1809. Helsinki City Museum.

arvioinnin mukaan Suomenlinna edustaa sotilasarkkitehtuurin historiassa merkittäväällä tavalla aikakautensa yleisiä linnoitusperiaatteita ja sisältää erityispiirteitä. Suomenlinnan linnoittamisen mallina oli 1600- ja 1700-luvuilla laajasti käytetty bastionijärjestelmä, jota sovellettiin paikallisiin olosuhteisiin. 1800-luvulla linnoitusta kehitettiin edelleen ajanmukaisin linnoituslaittein. Täydellinen Suomenlinnan retrospektiivinen OUV-kuvas on tämän suunnitelman liitteenä (Liite 1).

Historian eri vaiheiden arvostus on muuttunut viime vuosikymmeninä. 1970-luvulla arvostettiin ennen kaikkea ”alkuperäistä ruotsalaista” linnoitusta. 1980- ja 90-lukujen aikana kaikkien historian vaiheiden kerroksellisuutta alettiin pitää yhä selvemmin tärkeänä arvona. Kerroksellisuudella tarkoitetaan historian eri vaiheiden näkymistä rakenteissa ja rakennuksissa. Kerroksellisuutta ei ole kuitenkaan mainittu lausunnoissa ja päätöksissä, jotka koskevat Suomenlinnan liittämistä Unescon maailmanperintölistalle.

Suomenlinna’s Outstanding Universal Values

In order to be inscribed as a World Heritage Site, a site must represent Outstanding Universal Values – national significance alone does not suffice. A cultural heritage site can for example be a building type representing a significant historical era, a traditional dwelling of a particular culture, a masterpiece of human ingenuity or a site associated with any other field of human culture.

Suomenlinna was inscribed on the World Heritage List in 1991 on the basis of criterion (iv), which at the time classified the fortress as an outstanding example of a type of building or architectural ensemble which illustrates a significant stage in human history. The World Heritage Committee did not include a separate statement on their decision for the inscription. According to an assessment by ICOMOS, Suomenlinna both represents the general fortification philosophies of its era and includes special characteristics. The fortification system used on Suomenlinna was the bastion system, widely used in the 17th and 18th centuries. It was applied to local conditions and developed further with up-to-date fortifications in the 19th century. A full retrospective description of the Outstanding Universal Values of Suomenlinna is appended to the Management Plan (Attachment 1).

Appreciation of the various historical eras and their layers has changed during recent decades. The ‘original Swedish’ fortress was preferred in the 1970s, but in the 1980s and 1990s the layering of buildings and structures from different eras came to be more highly valued. However, layers were not directly mentioned when Suomenlinna was inscribed on the World Heritage List or in documents, decisions or expert opinions related to the inscription.

Eheys ja autenttisuus

Sen lisäksi, että maailmanperintökohteella on ainutlaatuista yleismaailmallista arvoa, tulee sen maailmanperintökohteiden hoitoperiaatteiden (Operational Guidelines) mukaan täyttää vaatimukset eheydestä (Integrity) ja autenttisuudesta (Authenticity). Eheydellä tavoitellaan sitä, että kohde olisi riittävän laaja, ehjä ja moitteettomana säilynyt kokonaisuus. Kaikki maailmanperintöarvojen vaatimat elementit täytyy sisällyttää kohteen rajojen sisäpuolelle. Autenttisuutta määrittelee Unescon vuonna 1994 laatima Naran dokumentti. Se korostaa autenttisuuden olevan kulttuurisidonnainen arvo, jota esimerkiksi muoto ja suunnitelma, materiaalit, käyttömuodot, perinteet ja tekniikat, sijainti, paikan henki tai tunnelma määrittelevät.

Suomenlinna koostuu eri aikakausina toteutettujen puolustus- ja käyttörakennusten sekä maiseman arkkitehtonisesta ja toiminnallisesta kokonaisuudesta. Maailmanperintökohde sisältää alkuperäiset linnoitukseen kuuluneet saaret ja on riittävän laaja muodostamaan ehjän ja kohteen arvot sisältävän kokonaisuuden. Sekä ruotsalaisen että venäläisen kauden linnoitteet ja hyötyrakennukset ovat pääasiassa säilyneet. Suomalaisella kaudella rakennettuja rakennuksia on vähän, ja ne muodostavat oman kerrostumansa.

Suomenlinnan eriaikaiset linnoituslaitteet, niiden väliset maisemavyöhykkeet sekä rakennuskanta eri aikakausilta muodostavat kokonaisuuden, joka on säilyttänyt hyvin ominaispiirteensä niin materiaaleiltaan, rakennustavoiltaan kuin arkkitehtuuriltaan. Kokonaisuuden säilymistä vaalitaan suosimalla perinteisiä rakennustapoja sekä käyttämällä tiloja ja aluetta kohteen kulttuuriset ja historialliset arvot huomioon ottaen.

Integrity and authenticity

In addition to being of outstanding universal value, a World Heritage Site must fulfil the requirements for integrity and authenticity according to the Operational Guidelines for World Heritage Sites. In order for a site to fulfil the requirement for integrity, it needs to be complete, materially whole and in unimpaired condition. All elements necessary for the value of the site must be included within the area. The Nara Document for Authenticity, published by UNESCO in 1994, defines authenticity as a culturally bound value that is defined by form and design, materials and substance, use and function, traditions and techniques, location and setting, and spirit and feeling.

Suomenlinna is an architectural and functional entity of landscape and buildings for military and service use, built during several eras. The World Heritage Site encompasses all the islands that originally belonged to the fortress and is sufficiently large to create an intact entity that includes all the values of the site. The fortifications and utility buildings from both the Swedish and Russian periods have mostly been preserved. There are a few buildings that were built during the Finnish era, and they retain their own distinctive identity and layer.

The complex consisting of fortifications of different ages, landscape zones between them and the buildings dating from different areas has commendably retained its characteristics in architecture, materials and building techniques. In order to ensure the survival of the complex, traditional construction techniques are preferred, and cultural and historical values are taken into consideration in the usage of the buildings and area.

Suojelu, hoito, hallinto ja resurssit

Maailmanperintökohteen hoitoperiaatteet edellyttävät, että jokainen maailmanperintöluetteloon lisättävistä kohteista on suojeltu lainsäädännössä ja säädöksissä alueellisella, kunnallisella ja kansallisella tasolla. Itse maailmanperintöstatus ei siis takaa suojelua, vaan se on Unescon jokaisen jäsenmaan vastuulla. Käytännössä tämä edellyttää kohteen suojelemista lainsäädännön avulla sekä suojelun sisällyttämistä kaavoitustyöhön ja aluekehittämiseen.

Suomenlinnan suojelu ja hoito on järjestetty kansallisella lainsäädännöllä. Linnoitus on suojeltu valtioneuvoston päätöksillä vuosina 1919 ja 1975. Linnoitteisiin, maaperään ja vedenalaisiin kohteisiin sovelletaan muinaismuistolakia. Vireillä olevan Suomenlinnan asemakaavatöiden yhteydessä on tarkoitus selkiyttää nykyistä suojelustatusta.

Laki Suomenlinnan hoitokunnasta säädettiin 1988, asetus vuonna 1989. Suomenlinnan hallinto, ylläpito ja kunnostustyö määrettiin opetusministeriön alaisen valtion viraston, Suomenlinnan hoitokunnan vastuulle ja suojelu Museoviraston vastuulle. Suomenlinnan hoitokunnan toimintaa ohjaa lakien ja asetusten lisäksi hoitokunnan toimintastrategia, joka päivitettiin viimeksi vuonna 2012.

Kirkon kiinteistöä lukuun ottamatta Suomenlinnan maa- ja vesialueet ovat valtion omaisuutta. Rakennusten kerrosalasta valtion hallussa on 95 %. Muussa omistuksessa ovat seurakunnan omistama kirkko, yksityiset puutalot sekä Helsingin kaupungin omistama koulurakennus ja kaupungin henkilökunnan asuintalot.

Suomenlinnaa ympäröivät alueet ovat joko avointa vesialuetta, puolustusvoimien käytössä olevia ja sotilaskäytöstä vapautuvia saaria, luonnonsuojelualuetta tai saaria, joille voimassa oleva kaava on osoittanut vain vähän rakentamista.

Suomenlinnasta ja sen hoidosta on vuosien saatossa tehty lukuisia selvityksiä ja suunnitelmia. Kun linnoituksen hallinta siirtyi puolustusvoimilta Suomenlinnan hoitokunnalle vuonna 1973, jäi useita rakennuksia tyhjilleen ja monen käyttötarkoitus muuttui kokonaan. Suomenlinnan kehitystä ohjaamaan laadittiin nykyistä Museovirastoa edeltäneen muinaistieteellisen toimikunnan toimeksiannosta kokonaissuunnitelma, jossa määriteltiin linnoituksen restaurointiperiaatteita sekä esimerkkejä rakennuksiin sijoitettavista toiminnoista. Tämä käyttösuunnitelma antoi Suomenlinnan kehittämiselle

Suomenlinnan rakennusten hallinta 2013

Hoitokunta 85,3 %
Senaatti-kiinteistöt 9,2 %
Yksityiset 3,4 %
Helsingin kaupunki 1,2 %
Seurakunta 0,7 %
Muut 0,2 %

Kerrosala yhteensä 165 900 m²

suuntaviivat, joita seurataan vielä nykyäänkin. Käyttösuunnitelman mitoitukset ja aikataulutukset ovat kuitenkin vuosien kuluessa muuttuneet, joten sitä voidaan noudattaa nykyään vain ohjeellisesti. Käyttösuunnitelman päivitys on ajankohtainen.

Valtioneuvosto teki käyttösuunnitelman pohjalta periaatepäätöksen Suomenlinnan kunnostamisesta vuonna 1976. Päätöksen mukaan ”kunnostuksen lähtökohtana ovat Suomenlinnan historialliset vaiheet sekä sen sijainti osana Helsingin kaupunkia. Suomenlinnan restaurointi ja entistäminen toteutetaan antikvaariset ja rakennustaiteelliset näkökohdat yhdistäen.”

Suomenlinnan maisemasuunnitelma valmistui vuonna 1987. Suunnitelmassa on määritetty kohteen maisemanhoidon puitteet, ja sen kokonaistavoite on edelleen relevantti.

Suomenlinnan ylläpito rahoitetaan suurelta osin vuokratuloilla. Helsingin kaupunki osallistuu valtion ohella ylläpidon rahoittamiseen vuoden 1976 kustannusjakosopimuksen perusteella. Muut kiinteistönomistajat ylläpitävät omia kiinteistöjään. Yksityisillä kiinteistönomistajilla on mahdollisuus saada korjaustöihin maailmanperintöavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Hoitokunnan teettämät perusparannus- ja kehittämistyöt rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja oikeusministeriön investointimonteilta. Muut kiinteistönomistajat rahoittavat omat hankkeensa.

Tammikuussa 2014 hoitokunnan palveluksessa on henkilökuntaa 89,7 henkilötyövuoden verran, ja heistä neljä viidesosaa työskentelee karkeasti arvioiden ylläpitotehtävissä. Viimeisin laskelma on vuodelta 2011, jolloin hoitokunta teetti urakoitsijoilla noin 29:n, konsulteilla noin 4,5:n sekä avovankilan vangeilla noin 60–70 henkilötyövuoden verran ylläpito- ja perusparannustöitä.

Conservation, management and resources

The Operational Guidelines for World Heritage Sites require that every site that is inscribed on the World Heritage List is protected by municipal, regional and national legislation and policies. Inscription itself does not guarantee conservation, which is the responsibility of each UNESCO state party. In practice, this requires protecting the site through legislation and including conservation in detailed planning and regional development.

The conservation and management of Suomenlinna is provided for through national legislation. A Government resolution to protect the fortress was adopted in 1919 and again in 1975. The Antiquities Act applies to fortifications, soil and underwater sites. The current Suomenlinna detailed planning process, managed by the City of Helsinki Planning Department, is intended to clarify the conservation status.

The Act on the Governing Body of Suomenlinna was enacted in 1988 and the related Decree in 1989. Responsibility for management, maintenance and repairs was assigned to the Governing Body of Suomenlinna, an agency under the Ministry of Education and Culture, while conservation remained the responsibility of the National Board of Antiquities. In addition to Acts and Government resolutions, the work of the Governing Body is steered by a Strategy for Action, last updated in 2012.

With the exception of the church property, the land and water areas of Suomenlinna are owned by the Finnish government. The government owns 95% of the floor space in the buildings, the remainder comprising the church owned by the Parish Union of Helsinki, wooden houses owned by private families, and the school building and employee accommodation owned by the City of Helsinki.

Ownership of Suomenlinna buildings 2012

Governing Body 85.3%

Senate Properties 9.2%

Private owners 3.4%

City of Helsinki 1.2%

Parish Union of Helsinki 0.7%

Others 0.2%

Total floor area

165,900 sq.m

The area surrounding Suomenlinna is either open water, islands occupied by the Finnish Defence Forces that are in the process of being opened up to the general public, nature reserves or islands where the current Detailed Plan has allocated very little built-up area.

Numerous plans and analyses of Suomenlinna and its management have been made over the years. When the governance of the fortress was transferred from the Defence Forces to the Governing Body in 1973, several buildings became vacant or their purpose of use changed completely. The predecessor of the present National Board of Antiquities drew up an overall plan that defined restoration principles and gave examples of how the buildings might be used. Known as the Planning Proposals, this document was a roadmap for the restoration of Suomenlinna that remains valid to this day. The scope and timetable of the Planning Proposals have changed over the years, however, which means that the document is now only indicative. An update to the plan is needed.

The Government adopted a resolution on the renovation of Suomenlinna in 1976, based on the Planning Proposals. According to this, restoration is to be based on the historical eras of the fortress and its location as part of the city of Helsinki. The renovation and restoration was to be carried out while combining the antiquarian and architectural aspects.

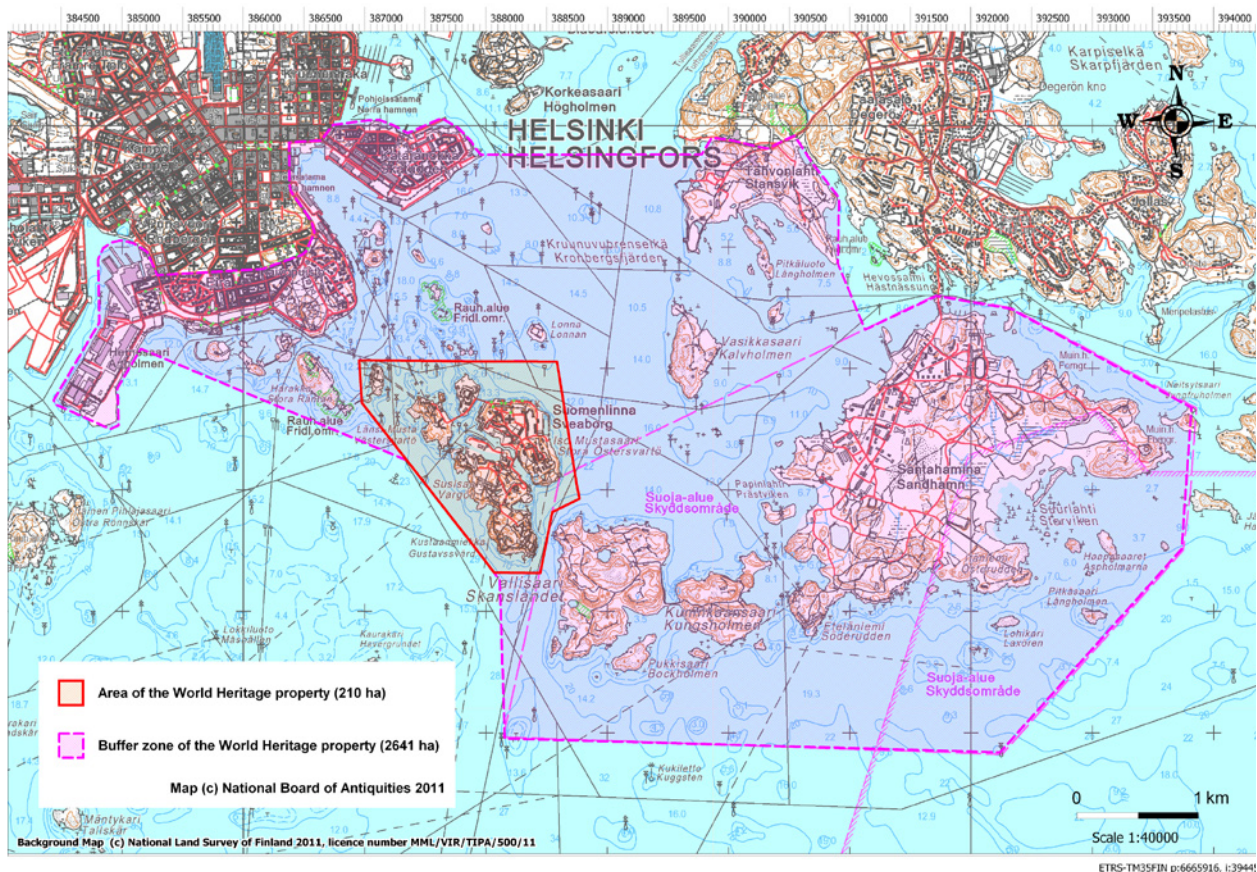
A Landscape Plan for Suomenlinna was published in 1987. The plan defines the framework for landscape management, and its overall goals remain relevant today.

The upkeep of Suomenlinna is mainly funded by revenue from rents. The City of Helsinki contributes to the funding of the maintenance according to an agreement on cost sharing drawn up in 1976. Other owners maintain their own properties. Private property owners may apply for funding for renovation work on World Heritage Site properties from the Ministry of Education and Culture.

Basic renovation and development commissioned by the Governing Body is funded out of the investment appropriations of the Ministry of Education and Culture and the Ministry of Justice. Other property owners fund their own projects themselves.

As at January 2014, the full-time equivalent of the personnel of the Governing Body is 89.7 person-years. Approximately four fifths of the work involves maintenance of the fortress. The Governing Body also outsources work. The most recent report indicates that in 2011 the Governing Body commissioned maintenance and renovation work as follows: 29 person-years from private contractors, 4.5 person-years from consultants and 60–70 person-years from the inmates of Suomenlinna open prison.

Suomenlinnan suoja-alue

Kartta Suomenlinnan
maailmanperintökohteen
suoja-alueesta.

A map of the Suomenlinna
World Heritage Site Buffer
Zone.

Maailmanperintökohteen hoitoperiaatteiden (Operational Guidelines) mukaan jokaisella listalle kirjattavalla kohteella tulee olla riittävän kokoinen suoja-alue (Buffer Zone). Suoja-alue on varsinaista kohdetta ympäröivä alue, jonka kehittämiseen on asetettu laillisin keinoin rakentamisen rajoituksia maailmanperintökohteen arvojen säilyttämiseksi. Vyöhyke pitää yleensä sisällään kohteen välittömän lähiympäristön lisäksi tärkeimmät näkymät sekä alueet, jotka ovat kohteelle toiminnallisesti tärkeitä.

Kun Suomenlinna liitettiin maailmanperintöluetteloon vuonna 1991, oli suoja-alue käsitteenä vasta vakiintumassa. Nimeämisen yhteydessä kohteelle määriteltiin suoja-alue, joka pohjoisessa rajautui Helsingin kantakaupunkiin ja idässä ja etelässä sotilaspiiriin.

Suoja-alueen uudelleenmäärittely aloitettiin vuonna 2011, mutta ehdotusta uudesta suoja-alueesta ei hyväksytty Maailmanperintökomitean istunnossa Pietarissa kesäkuussa 2012. Unescon Maailmanperintökomitea on päätöksessään pyytänyt "the State Party to put in place for the existing buffer zone zoning that reflects different planning needs, and which could be recognised by land-use and development plans." (Decision: 36 COM 8B.6o)

Suoja-alueella sijaitsevat Valli- ja Kuninkaansaari ovat vapautumassa Puolustusvoimien käytöstä. Saarten tulevaa käyttöä selvittänyt valtion työryhmä jätti raporttinsa helmikuussa 2013. Sen ehdotuksen mukaisesti Metsähallitus on saanut toimeksiannon neuvotella saarten jatko- ja kehittämisratkaisuista. Työryhmän reunaehdot ja linjaukset edellyttävät tällöin kulttuuriperintö- ja luontoarvojen säilymisen varmistamista. Reunaehdoista ensimmäisenä mainitaan että Valli- ja Kuninkaansaari ovat osa Suomenlinnan maailmanperintökohteen suoja-alueita.

Suomenlinna buffer zone

According to the Operational Guidelines for World Heritage Sites, each inscribed site must have an adequately sized buffer zone. A buffer zone is an area surrounding the actual site where development is limited by legal means in order to ensure the preservation of the Outstanding Universal Values. In addition to the immediate area surrounding the site, the buffer zone usually encompasses the most important views and areas that are functionally important to the site.

When Suomenlinna was inscribed on the World Heritage list in 1991, the concept of a buffer zone was only just being established. At the time of inscription, a buffer zone was defined, extending to the city centre of Helsinki to the north and military areas to the east and west.

A redefinition of the buffer zone was begun in 2011, but the proposal for the new buffer zone was not accepted at the World Heritage Committee meeting in St. Petersburg in June 2012. In its decision, the World Heritage Committee of UNESCO asked “the State Party to put in place for the existing buffer zone zoning that reflects different planning needs, and which could be recognised by land-use and development plans.” (Decision: 36 COM 8B.6o)

Vallisaari and Kuninkaansaari islands, located within the buffer zone, are military areas that will shortly be vacated. A working group exploring the future use of the islands submitted its report in February 2013. As proposed in the report, Metsähallitus was commissioned to negotiate development solutions for the islands. The parameters and guidelines set by the working group require preservation of cultural and natural values; the first parameter specifies that Vallisaari and Kuninkaansaari islands form part of Suomenlinna’s buffer zone.

Kansalliset arvot

Sen lisäksi, että Suomenlinna on maailmanperintökohde, on sillä myös kansallisia ja paikallisia arvoja. Moni seikka voi olla kansallisesti hyvinkin merkittävä, vaikka sillä ei olisi varsinaista maailmanlaajuista arvoa.

Suomenlinna on toiminut Suomen historiassa usean käännekohdan keskeisenä näyttämönä, ja sillä on siksi tärkeä sija suomalaisten kansallisessa identiteetissä. Linnointus on Museoviraston Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt -listalla.

Suomenlinna on yksi Helsingin ja Suomen tärkeimmistä nähtävyyksistä. Linnointus on myös suosittu luokka- ja yritysretkien kohde. Opetuksellista arvoa tukevat myös alueen museot sekä mahdollisuus monumentin käyttöön historian ja luonnontieteiden opetuksessa ja tutkimuksessa. Suomenlinnan hoitokunta on listannut yhdeksi strategiansa (2012) osa-alueeksi restaurointitaitojen ylläpidon, kehittämisen ja välittämisen.

Suomenlinnassa yhdistyvät Suomen oloissa ainutlaatuisella tavalla luonnon- ja kulttuurimaisema. Niityt, kedot, puistot ja puutarhat muodostavat monipuolisia maisemavyöhykkeitä. Suomenlinna on ekologisesti arvokas alue ja kiinnostava tutkimuskohde erityisesti tulokaskasvillisuuden ja maaperän siemenpankkien osalta. Suomenlinna on myös suosittu lintujen tarkkailupaikka muuttolintujen reitillä.

Suomenlinnan maisema on julistettu yhdeksi Suomen kansallismaisemaksi osana merellistä Helsinkiä. Lisäksi Suomenlinna on nimetty valtakunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi valtioneuvoston vuonna 1995 tekemällä periaatepäätöksellä.

Suomenlinna on asukastutkimusten mukaan moniarvoinen yhteisö sekä toimiva aktiivinen kaupunginosa, jolla on vahva identiteetti. Alueen palvelut ja tapahtumat vahvistavat paikan henkeä.

Suomenlinna on helsinkiläisille tärkeä virkistysalue ja osa Helsingin kaupunkia, joka on ulkosaaristosta Paloheinän metsiin ulottuva ”vihersormi”. Suomenlinnan arvo virkistysalueena on tärkeä erityisesti pääkaupunkiseudun asukkaille.

National values

In addition to being a World Heritage Site, Suomenlinna is of national and local value. Many aspects of the fortress are of great national significance even though not of universal value.

Suomenlinna has been the setting for many transitional events in Finland’s history, and the fortress therefore plays an important role in the national identity of Finns. The National Board of Antiquities has entered the fortress on a list of nationally significant cultural environments.

Suomenlinna is one of the principal attractions in Helsinki and in Finland as a whole. Not only is it a tourist destination, it also has educational value, and as such is a popular destination for school field trips and corporate excursions. Several museums and the opportunity to incorporate the monument in lessons and research on history and natural sciences support its educational value. The Governing Body of Suomenlinna has listed the maintaining, developing and communication of restoration skills as part of its strategy.

Suomenlinna is a nationally unique combination of natural and cultural landscapes. Fields, meadows, parks and gardens create diverse landscape zones. Suomenlinna is an ecologically valuable site and an interesting object for research, especially concerning alien species and the seed banks of the soil. It is also a popular site for observing migratory birds.

The landscape of Suomenlinna as a part of maritime Helsinki has been declared one of Finland’s national landscapes. Furthermore, in 1995 the Government adopted a resolution designating Suomenlinna a nationally significant landscape area.

According to resident surveys, Suomenlinna is perceived as a pluralistic community and a functioning, active neighbourhood with a strong identity. Services and events in the area reinforce the neighbourhood spirit.

Suomenlinna is an important recreation area for Helsinki residents. It forms part of Helsinki Park, a green corridor stretching from the outer archipelago to the forests of Paloheinä in northern Helsinki. Suomenlinna is an especially valuable recreation area for residents of the Helsinki metropolitan area.

Uhat

Ilmeisiä uhkia Suomenlinnan maailmanperintöarvoille ovat ilmaston lämpenemisen aiheuttamat sään ääri-ilmiöt ja merenpinnan kohoaminen sekä lisääntyneen kävijämäärän aiheuttama kuluminen. Näiden tekijöiden yhteisvaikutus kuluttaa linnoitusrakenteita ja -maisemaa.

Saarilla, aivan merenpinnan tuntumassa sijaitseva linnoitus on erityisen altis merenpinnan pienillekin muutoksille. Merenpinnan nousu ei aivan lähivuosina ole ajankohtainen Itämerellä, sillä maan kohoaminen tasoittaa vaikutusta. Jos merenpinta kuitenkin nousee pitkällä aikavälillä, ovat vaikutukset Suomenlinnalle dramaattiset. Merenpinnan tilapäinenkin nousu tasolle +1,50...+1,60 esimerkiksi myrskyaallokse seurauksena aiheuttaa ongelmia Suomenlinnan telakalle sekä linnoituksen rantarakenteille, kuten laitureille, silloille, tukimuureille ja hiekkavalleille.

Merenpinnan nousun ohella ilmastonmuutoksesta johtuva kosteuden lisääntyminen aiheuttaa lahottajasieni- ja homekasvustovaurioita eri-ikäisten rakennusten rakenteisiin. Sään ääri-ilmiöiden yleistymisen uhkaa linnoituksen rakenteita, kattoja ja puustoa. Lämpenevä ilmasto muuttaa myös Suomenlinnan kulttuurimaisemaa ja sen biotooppien lajistoa ja tuo mukanaan uusia tulokaslajeja. Lisäksi kasvitaudit ja tuhohyönteiset saattavat yleistyä ja vaikuttaa kasvillisuuteen.

Kävijöiden aiheuttama eroosio näkyy erityisesti valleilla ja muureilla. Uhka on jo nyt ajankohtainen, ja kävijämäärien kasvu lisää uhan vakavuutta. Kulumisen uhkaa monumentin rakenteiden lisäksi myös linnoituksen kulttuurimaisemaa sekä lajien monimuotoisuutta. Kasvanut vesiliikenne ja suurten alusten luomat virtaukset kuluttavat rantoja. Käytön aiheuttaman kulumisen ja muuttuvan ilmaston kumuloituva yhteisvaikutus saattaa aiheuttaa erityisen tuhoisia seurauksia rakenteille ja kasvillisuudelle. Voimakkaimmin eroosiota esiintyy tietyissä osissa Suomenlinnaa, erityisesti Susisaaren ja Kustaanmiekkan vallivyöhykkeellä.

Kaupunkisuunnitteluviraston vuonna 2011 julkaiseman suurmaisemaselvityksen perusteella Suomenlinnan ympäristössä ei ole odotettavissa sellaisia muutoksia, jotka vaarantaisivat maailmanperintökohteen arvoja. Raportin valmistumisen jälkeen Suomenlinna ja sen suoja-alue on nostettu mukaan julkiseen keskusteluun esimerkiksi Kruunuvuoren siltahankkeen, Jätkäsaaren suunnitellun hotellin sekä Hernesaaren helikopterikenttäsuunnitelman yhteydessä. Nämä kohteet sijaitsevat kuitenkin suoja-alueen ulkopuolella.

Sesonkien epätasapaino aiheuttaa matkailutoimijoille taloudellisia haasteita. Rahoituksen pirstaloituminen kulttuurihallinnon muutosprosessissa sekä resurssien puute ovat suurimpia hoitokuntaa koskevia uhkia.

Suomenlinna on suosittu matkailukohde, ja suuret kävijämäärät tuovat aina mukanaan uhkia. Ilkivaltaa ja törhimistä sekä luvatonta avotulen tekemistä esiintyy erityisesti kesäaikaan. Tulipalot ovat harvinaisia, mutta mahdolliset vahingot olisivat mittavat. Valleilta putoamista estetään rajaamalla kulkuteitä ja huolehtimalla varoitusmerkeistä. Kävijöiden turvajärjestelyt ja niistä aiheutuvat ylimääräiset rakenteet saattavat aiheuttaa uhkia kohteen maailmanperintöarvoille.

Threats

Evident threats to Suomenlinna's Outstanding Universal Values include extreme weather events and rising sea levels, and also erosion caused by an increasing number of visitors. The combined damage from these wears down the structures and landscape of the fortress.

Built on low-lying islands, Suomenlinna is particularly vulnerable to even the slightest change in sea level. A rise in the sea level is not likely in the Baltic Sea in the near future, as the postglacial rise in the land evens out the effect. However, a rising sea level in the long term may have dramatic effects on the fortress. Even a temporary rise to +1.50 – +1.60 m caused by storm waves can cause problems for the Suomenlinna dock and to waterfront structures such as piers, bridges, retaining walls and sand ramparts.

Increased humidity due to climate change causes damage from mould and wood-decay fungi in building structures. The structures, roofs and trees of the fortress are also threatened by increasingly extreme weather events. In addition, global warming may change the cultural landscape and its species and introduce new alien species. Plant diseases and pests may become more common and affect the vegetation.

Erosion caused by visitors is the most apparent on the fortifications and ramparts. This is no longer a threat but an actual occurrence, and the growth in visitor numbers is increasing the severity of the problem. Erosion also threatens the cultural landscape of the fortress and biodiversity. Increased water traffic and currents caused by large vessels erode the shorelines. The combined effect of climate change and erosion may have devastating effects on structures and vegetation. The most severe erosion is found in certain specific areas of Suomenlinna, especially on the ramparts on Susisaari and Kustaanmiekka.

According to a report on the greater landscape of Suomenlinna conducted by the City of Helsinki City Planning Office in 2011, there are no prospective changes in the environment that would endanger the values of the World Heritage Site. After the completion of the report, Suomenlinna has featured in discussions of projects such as the Kruunuvuori bridge, the hotel in Jätkäsaari and the helicopter terminal of Hernesaari. However, these sites are located outside the buffer zone.

Imbalance between seasons creates economic challenges for tourism service providers. Fragmentation of funding in processes of change in culture management and lack of resources are the greatest threats that affect the Governing Body of Suomenlinna.

Suomenlinna is a popular tourist destination, and threats are always concomitant with a large number of visitors. Vandalism, defacement and unauthorised campfires are regular occurrences especially in the summer season. Fire risk is low but potentially damaging. The threat of falling from the ramparts is controlled by fencing access routes and by setting up appropriate warning signs. Safety measures to protect visitors and the structures thereby required may cause visual impairments to the Outstanding Universal Values.

Toimijoiden ja osallisten esittely

Actors and stakeholders

Linnoituksen toimijajoukko on laaja, vaikka valtio omistaa ja hallinnoi valtaosaa kiinteistöistä. Suomenlinnassa toimivia valtionhallinnon laitoksia ovat Suomenlinnan hoitokunta, Museovirasto, Puolustusvoimat, Senaatti-kiinteistöt ja Rikosseuraamuslaitos. Lisäksi linnoituksessa toimii Helsingin kaupungin eri organisaatioita sekä lukuisia yrityksiä, yksityisiä tahoja ja kolmannen sektorin toimijoita. Suomenlinna on myös noin 800 asukkaan kaupunginosa, jossa työskentelee kausivaihtelut huomioon ottaen 400–500 ihmistä. Linnoituksessa käy vuosittain noin 800 000 vierailijaa.

Although the majority of Suomenlinna properties are government-owned, there is a large number of actors and stakeholders on the islands. The government organisations that operate on Suomenlinna are the Governing Body, the National Board of Antiquities, the Defence Forces, the Senate Properties property management company and the Criminal Sanctions Agency. Several organisations of the City of Helsinki also maintain a presence, as do several enterprises, private parties and volunteer organisations. Suomenlinna is also a city district with some 800 permanent residents and a place of work for 400 to 500 people, depending on the season. The site attracts about 800,000 visitors each year.

Suomenlinnan hoitokunta

*Laki Suomenlinnan
hoitokunnasta (1145/88)
ja asetus Suomenlinnan
hoitokunnasta (168/1989).*

Suomenlinnan hoitokunta on valtion virasto, kiinteistönhaltija ja maailmanperintökohteen isäntä, joka vastaa maailmanperintökohteen ja kansallisesti merkittävän monumentin säilyttämisestä, kehittämisestä ja esittelystä. Hoitokunta on opetus- ja kulttuuriministeriön alainen organisaatio. Hoitokunta perustettiin vuonna 1973 ja muutettiin virastoksi vuonna 1988. Viraston tehtävät on määritelty Suomenlinnan hoitokunnasta annetussa laissa ja asetuksessa. Hoitokunta kattaa merkittävän osan kustannuksistaan asuntojen ja toimitilojen vuokrauksella.

Hoitokunta kokoaa yhteen myös muut linnoituksen toimijat. Suomenlinnan hoitokunnan ylin päättävä elin on kolmesta neljään kertaa vuodessa kokoontuva johtokunta, joka koostuu opetus- ja kulttuuriministeriön, puolustusministeriön, valtiovarainministeriön, Rikosseuraamuslaitoksen, Helsingin kaupungin, Museoviraston, Senaatti-kiinteistöjen, Helsingin seurakuntayhtymän ja Suomenlinnan asukkaiden edustajista.

Suomenlinnan hoitokunta on päävastuussa linnoituksen hallinnoinnista ja hoidosta. Se tekee samalla tiivistä yhteistyötä muiden osallisten kanssa. Esimerkiksi asemakaavoituksen edistämässä ja siihen kytkettyjen maailmanperintöalueen rajauskysymysten suunnittelussa tehdään yhteistyötä hoitokunnan, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston, Museoviraston ja opetus- ja kulttuuriministeriön välillä. Katuverkon kiveys- ja kunnossapitotöissä on taas hyödynnetty kolmikantaa Helsingin kaupungin rakennusviraston, Suomenlinnan vankilan ja Suomenlinnan hoitokunnan kesken.

The Governing Body of Suomenlinna

The Governing Body of Suomenlinna is a government agency, property manager and World Heritage Site host that is responsible for the preservation, development and presentation of this World Heritage Site and nationally significant monument. The organisation is subordinate to the Ministry of Education and Culture. The Governing Body was founded in 1973 and made a government agency in 1988. The tasks and duties of the organisation are defined by Act and Decree. The Governing Body covers a considerable part of its expenses by renting out apartments and other premises.

The Governing Body is also a forum for all the actors in the fortress. The supreme policy-making body is the Board, which meets three to four times a year. The Board consists of representatives of the Ministry of Education and Culture, the Ministry of Justice, the Ministry of Finance, the City of Helsinki, the National Board of Antiquities, Senate Properties and the residents of Suomenlinna.

The Governing Body is charged with the principal responsibility for maintenance and management of the site. The agency operates in close cooperation with other stakeholders. For example, work to improve the detailed planning situation and outlining of the buffer zone is being undertaken in close cooperation between the Governing Body, the City Planning Office and the National Board of Antiquities. Cooperation between the Governing Body, the City of Helsinki Public Works Department and Suomenlinna Prison has been leveraged in the maintenance and cobblestoning of the street network.

Suomenlinnan hoidosta vastaa yksi taho

Maailmanperintökohteen hallinnointi-, hoito- ja kehittämistyön onnistuminen riippuu hyvin järjestetystä hallinnosta. Suomenlinnassa tästä vastaa Suomenlinnan hoitokunta, jolla on keskeinen asema kohteen hallinnoijana sekä eri toimijoiden yhteen tuojana. Paikan päällä toimiva, keskitetty hallinnointiorganisaatio on osoittautunut hyväksi tavaksi hallinnoida aluetta, joka on paitsi maailmanperintökohde, myös kaupunginosa, matkailunähtävyys ja virkistysalue.

Suomenlinnan hoitokunnan perustamisen taustalla oli tarve saada yksi taho, joka vastaa kulttuuriperinnön hoidosta ja koordinoi linnoituksessa toteutettavaa yhteistoimintaa lukuisten eri toimijoiden välillä. Myös saarten sijainti erillään muusta kaupungista sekä linnoituksen hoidossa vaadittava erityislaatuinen asiantuntemus ja paikallistuntemus perustelivat paikan päältä tehtyä hallinnointia ja hoitotyötä.

Suomenlinnan hoitokunnan asema ja olemassaolo on ollut viime vuosina toistuvasti keskustelun aiheena valtion keskittämistoiminnan ja resurssien kiristymisen takia. Hoitokunnan asema linnoituksen keskeisenä toimijana on kuitenkin perusteltu ja tukee myös maailmanperintöarvojen onnistunutta säilyttämistä sekä yhteisön elinvoiman kehittämistä.

Valtion kulttuurikiinteistöryhmä on päättänyt suosittelemaan raportissaan Suomenlinnan hoitokunnan roolin säilyttämistä Suomenlinnan kiinteistöjen haltijana. Työryhmän julkaisemassa raportissa todetaan, että ”kiinteistövarallisuuden ainutlaatuisuus ja status Unescon maailmanperintökohteena sekä yhtenä Helsingin kaupunginosa, merkittävänä pääkaupunkiseudun virkistysalueena ja kaupunginosa puoltavat Suomenlinnan arviointia yhtenä kokonaisuutena. Tämän erityisluonteen takia kiinteistöjen keskittämistoimet saattaisivat johtaa niin valtiohallinnon kuin veronmaksajienkin kannalta epäedulliseen lopputulokseen.”

One responsible organisation

The success of administration, maintenance and development work at a World Heritage Site depends on well-organised management. On Suomenlinna, the primary actor is the Governing Body, which is both the site manager and a link between the various parties involved. A locally functioning, centralised management organisation has proved to be good for managing an area which is not only a World Heritage Site but also a city neighbourhood, a tourist destination and a recreational area.

When the Governing Body was founded, there was a need to develop an organisation to be in charge of the management of cultural heritage and to coordinate collaboration between the various parties. Moreover, the location of the islands, set apart from the rest of the city, and the expertise and local knowledge required justified the need for administration and maintenance on site.

The existence and role of the Governing Body has repeatedly come under debate in the last few years due to centralisation of public administration and dwindling resources. The role of the Governing Body as a central manager of the fortress is nevertheless justified and supports the preservation of the Outstanding Universal Values as well as the development of vitality of the community.

A working group for government-owned cultural properties recommended that the Governing Body be retained as the property manager of Suomenlinna. According to its report, “the uniqueness of the property and its status as a UNESCO World Heritage Site, a district of the city of Helsinki and a remarkable recreational area of the metropolitan area support the evaluation of Suomenlinna as a single entity. Because of these special characteristics, centralised property management might lead to an unfavourable situation for both the public administration and taxpayers.”

Kaupungin ja valtion toimijat

Suomenlinna ja sen noin 800 asukasta ovat osa Helsingin kaupunkia ja kuuluvat kaupungin palveluiden piiriin. Helsingin kaupungin Suomenlinnassa tarjoamia palveluita ovat koulu, päiväkotit ja kirjasto sekä kesäkaudella toimiva pelastusasema. Kaupungin vastuulla ovat myös Suomenlinnan huolto- ja matkustajaliikenne, kunnallistekniikka, sillat, kulkuväylien auraus ja puhtaanapito sekä uimarannan ja urheilukentän ylläpito. Myös osa laitureista sekä ranta- ja puistoalueiden hoidosta on kaupungin vastuulla.

Valtio solmi vuonna 1976 Helsingin kaupungin kanssa kustannus- ja vastuujakosopimuksen Suomenlinnan ylläpidosta ja kehittämisestä. Hoitokunta tekee kilpailutettuna palveluna mm. katujen ja puistojen ylläpidon, jonka kustannuksista kaupunki vastaa. Käynnissä oleva asemakaavatyö ei muuta kustannusjakosopimuksen sisältöä. Kun uusi asemakaava tulee voimaan, säilyy vanha kustannusjakosopimus voimassa.

Yhteistyö hoitokunnan ja kaupungin välillä on muutenkin tiivistä. Hoitokunnan johtokuntaan kuuluvat edustajat Helsingin rakennus- ja kaupunkisuunnitteluvirastoista. Säännöllisesti kokoontuva, niin sanottu Suomenlinna-ryhmä, kokoaa yhteen Suomenlinnan hoitokunnan ja Helsingin kaupungin eri hallintokuntien edustajat.

Suomenlinna on mukana Helsingin kaupungin asemakaavatyössä. Suomenlinnassa ei toistaiseksi ole asemakaavaa, mutta se on tekeillä Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa. Suomenlinna on myös osa muuta kaupungin ja saariston kehittämistyötä.

Museovirasto on kulttuuriperintöä vaaliva asiantuntijavirasto. Opetus- ja kulttuuriministeriö on keskittänyt Suomen maailmanperintökohteiden koordinoinnin Museovirastolle. Suomenlinnassa Museoviraston roolina on toimia linnoituksen restaurointia valvovana suojeluviranomaisena, joka antaa lausunnot hoitokunnan laatimista kunnostussuunnitelmista.

Suomenlinna oli kokonaan sotilashallinnossa Suomen itsenäistymisestä aina vuoteen 1972 asti, jolloin rannikkotyöstörykmentti muutti pois linnoituksesta. Linnoituksessa toimii edelleen Pikku Mustasaarella sijaitseva Merisotakoulu. Merisotakoulussa on vuosittain noin 450 opiskelijaa, ja se on myös yksi Suomenlinnan suurimmista työllistäjistä. Senaatti-kiinteistöt hallinnoi Merisotakoulun rakennuksia Pikku Mustasaarella.

Suomenlinnassa sijaitsee oikeusministeriön alainen avovankila, jonka noin 70 vankia osallistuu linnoituksen kunnostustyöhön. Oikeusministeriö on merkittävä Suomenlinnan restauroinnin rahoittaja. Muurien kunnostustyö sekä osa rakennusten ja maiseman kunnostuksesta tehdään vankityönä.

Hoitokunnan restaurointiyksikkö vastaa Suomenlinnan hoitokunnan ja vankilan yhteishankkeista sekä niiden suunnittelusta. Hoitokunnan työ tukee omalta osaltaan Suomenlinnan vankilan tehtävää vankien kuntoutuksessa ja kouluttamisessa edessä olevaa vapautumista varten.

Central and local government organisations on Suomenlinna

Suomenlinna and its 800 residents are part of the city of Helsinki and have access to municipal services. Services offered by the City of Helsinki include a school, a kindergarten, a library and a rescue station staffed during the summer season. The City is also responsible for passenger and service traffic to Suomenlinna, municipal engineering, bridges and road clearing, and maintenance of the beach and sports field. The City also maintains some of the jetties, shore areas and parks.

In 1976, the central government concluded an agreement with the City of Helsinki on the sharing of costs and responsibility for maintaining and developing Suomenlinna. The City is responsible for maintenance of roads and parks, which the Governing Body carries out as a tendered service. The ongoing detailed plan process will not change the contents of the agreement: when the new detailed plan comes into force, the old agreement on cost-sharing will remain valid.

Furthermore, the Governing Body cooperates closely with the City of Helsinki in all fields. Both the City Planning Office and the Public Works Department are represented on the Board of the Governing Body. The 'Suomenlinna Group' is a regularly meeting convocation of representatives of the Governing Body and the various administrative branches of the City of Helsinki.

Suomenlinna is included in the detailed planning of the City of Helsinki. There is no detailed plan for Suomenlinna at the moment, but one is being developed at the City Planning Office. Suomenlinna is also included in development projects of the City and the archipelago.

The National Board of Antiquities is Finland's specialist authority on our cultural heritage. The Ministry of Education and Culture has centralised the coordination of Finland's World Heritage Sites at the National Board of Antiquities. Concerning Suomenlinna, the National Board of Antiquities is a conservation authority that oversees the restoration work and gives expert opinions on renovation plans.

Suomenlinna was under military administration until 1972, when the Coastal Artillery Regiment left the fortress. The Naval Academy still remains on Pikku-Mustasaari, with 450 students on average. It is one of the biggest employers on Suomenlinna. Senate Properties, a state-owned enterprise, manages the Naval Academy property on Pikku-Mustasaari.

There is an open prison on Suomenlinna, run by the Ministry of Justice. It has some 70 inmates, who take part in repair work. The Ministry of Justice is a major funding provider for the restoration of Suomenlinna. Prisoners do repair work on the defensive walls and on some of the buildings.

The Restoration Unit of the Governing Body of Suomenlinna is responsible for projects run jointly by the Governing Body and Suomenlinna Prison. The work of the Governing Body supports the function of the prison in rehabilitating and preparing the inmates for their future release.

Suomenlinnan asukkaat

Valtaosa Suomenlinnan asukkaista asuu hoitokunnan hallinnoimissa vuokra-asunnoissa. Vuokra-asuntojen määrä on 330, joista noin kolmasosa Puolustushallinnon rakennuslaitos vuokraa työsuhdeasunnoiksi puolustusvoimien henkilökunnalle.

Suomenlinnassa on toimelias asukasyhteisö, jolla on vahva identiteetti. Asukkaat tuottavat oma-aloitteisesti ja talkoovoimin paljon harrastus- ja vapaa-ajan toimintaa sekä edistävät omalta osaltaan linnoituksen omaleimaisen kulttuurin luomista. Linnoituksessa toimii asukasyhdistys Suomenlinnaseura ry sekä lukuisia muita yhdistyksiä.

Asukkaat pääsevät vaikuttamaan paikalliseen päätöksentekoon sekä kunnallisvaalien välityksellä että Suomenlinnan johtokunnan asukasedustajien kautta. Suomenlinnan hoitokunta kerää asukaspalautetta tyytyväisyyskyselyllä ja järjestää asukasiltoja.

Maailmanperintöstatus ja matkailijavirta on hyödyttänyt asukkaita mutta tuonut myös häiriötä. Suomenlinnan liikenne- ja ravintolapalveluiden palvelutaso on noussut matkailijoiden ansiosta, ja paikallisia työpaikkoja on tullut lisää erityisesti kesäsesonkina. Muiden palveluiden taso on laskenut yleisen julkisten palveluiden keskittämispäätösten ja palveluiden verkkoon siirtymisen seurauksena. Asukastytyväisyyskyselyiden mukaan osa asukkaista suhtautuu kriittisesti maailmanperintökohteen asumiselle tuomiin häiriöihin ja velvoitteisiin. Negatiiviseksi koettavia seikkoja ovat kesäsesongin ruuhkat, roskat, ilkeä ja piharauhan häiriintyminen. Niin ikään asuntojen nykyaikaisesta varustelutasosta tinkiminen autenttisuuden säilyttämisen perusteella aiheuttaa joskus tyytymättömyyttä.

Kun Suomenlinna siirtyi puolustushallinnolta siviilikäyttöön vuonna 1973, oli alusta asti tavoitteena säilyttää merilinnoitus sekä museoalueena että elinvoimaisena kaupunginosana. Asukkaiden läsnäolo on linnoitukselle tärkeää. Asukkaat auttavat ylläpitämään ympärivuotisia palveluita linnoituksessa ja edistävät omalta osaltaan linnoituksen hoitoa. Lisäksi asukkaiden läsnäolo ehkäisee järjestyshäiriöitä ja auttaa säilyttämään Suomenlinnalle ominaisen kaupunginosaluonteen.

Residents of Suomenlinna

The majority of Suomenlinna residents live in rental apartments administered by the Governing Body. There are 330 rental apartments. The Defence Administration Construction Establishment rents one third of them to house Defence Forces personnel.

There is an active residents' community with a strong identity on Suomenlinna. The residents organise a wide variety of recreational activities independently and voluntarily and thus contribute to the unique culture of the fortress. There is a Community Association and numerous other associations on Suomenlinna.

The residents participate in decision-making through municipal elections and their representatives on the Board of Suomenlinna. The Governing Body gathers feedback from residents and holds resident meetings.

Suomenlinna's status as a World Heritage Site and the influx of visitors have brought both benefits and disruptions to residents. As a result of increased visitor numbers, there are now more transport and restaurant services on Suomenlinna, and the number of local jobs has risen, especially during the summer season. The level of other services on the islands has decreased due to a general policy of centralising public services and an increase in online services. According to surveys, some residents are critical of the disruptions and obligations imposed by living within a World Heritage Site. Perceived negative aspects include crowds in the summer, littering, vandalism and invasion of private areas. In addition, compromises

made to modern standards of living in the interests of authenticity sometimes cause resentment.

When Suomenlinna was transferred from the military to a civilian administration in 1973, the goal of maintaining the fortress both as a museum area and as a viable city district was established from the very first. The residents are important to the fortress. They help to sustain year-round services and, for their part, improve the maintenance of the fortress. Their presence also helps prevent public disorder and maintains the identity of Suomenlinna as a neighbourhood, a key characteristic of the fortress.

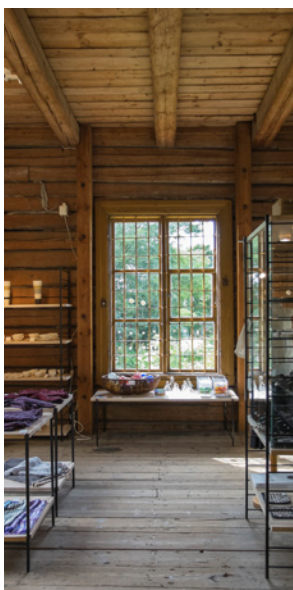
Toimitilojen vuokralaiset

Suomenlinnassa on noin sata vuokrattavaa toimitilaa. Merkittäviä vuokralaisia ovat Kulturkontakt Nord, Merivartioasema, Tulliasema sekä linnoituksen museot ja ravintolat.

Linnoitukseen on kunnostettu myös eri alojen taiteilijoiden työhuoneita käyttösuunnitelman (1974) mukaisesti. Susisaarella sijaitseva Taidekoulu Maa on kuvataiteilijan ammattiin valmistava yksityinen oppilaitos.

Maailmanperintöstatus vaikuttaa jossain määrin toimitilojen vuokralaisiin. Toimitilojen vuokralaisten toimialoja rajoitetaan kohteen arvon ja elinvoimaisuuden tukemiseksi. Maailmanperintöstatuksella voi olla imagoa kohottava vaikutus, ja taiteilijat ja käsityöläiset hyötyvät kohteeseen tulevista matkailijoista.

Toimitilojen vuokralaiset eivät osallistu päätöksentekoon kovin järjestäytyneesti. Nykyinen vaikuttaminen toimii lähinnä yhdistysten ja järjestöjen kautta. Osa toimitilojen vuokralaisista on matkailutoimijoita, joille hoitokunta järjestää säännöllisesti matkailuilta-päiviä.

Taulukko: Suomenlinnan palvelut ja niiden ympärivuotisuus 2012

Table: Seasonal and permanent services on Suomenlinna in 2012

Palvelut Services	Kesällä Summer only	Ympärivuotisia Year-round
Kahvilat ja ravintolat Cafes and restaurants	11	5
Kaupat ja kioskit Shops and kiosks	5	2
Muut palvelut (koulu, kirjasto, päiväkot, kuntosali, pelastusasema) Other services (school, library, kindergarten, gym, rescue station)	5	4
Museot ja näyttelytilat, teatteri Museum and exhibition spaces, theatre	9	2
Kokous- ja juhlatilat Conference and banquet facilities	9	8
Toimisto- ja työtilat, varastot ym. Offices and workrooms, storage space		
Toimisto- ja työtilat Offices and workrooms	n. 90	n. 90
Varastot, venevajat, tekniset tilat Storage spaces, boat-sheds, technical facilities	n. 20	n. 20
Tyhjänä (korjattavana) Vacant (undergoing renovation)	n. 5	n. 5
	n. 154	n. 135

Tenants

There are approximately 100 rented premises on Suomenlinna. Major tenants include the Nordic Culture Point, the Coast Guard Station and the Customs Station, and there are several museums and restaurants in the fortress.

There are a number of workspaces for artists and artisans in various fields, as designated in the Planning Proposals (1974). The Maa Art School, located on Susisaari, is a private school where students can complete a Vocational Qualification in Visual Expression.

The World Heritage status affects the tenants to some extent. Only certain trades and professions are acceptable as tenants in order to preserve the value and viability of the site. Artists and artisans can gain a boost from World Heritage status and can also benefit from visitors to the site.

Tenants do not take part in decision-making in a very organised way. At present, it is possible for them to participate mainly through organisations and associations. Some tenants operate in the travel industry and participate in regular meetings that the Governing Body organises for tourism service providers.

Matkailupalveluiden tuottajat

Matkailupalveluiden tuottajia – museoita, ravintoloita, kahviloita, yhdistyksiä – on Suomenlinnassa 25, joista 11 toimii ympärivuotisesti.

Hoitokunta tuottaa ja jakaa kävijöille maailmanperintökohdetta koskevaa perusinformaatiota. Matkailijoille tarkoitetuista opastetuista kierroksista ja koko kohteen palveluiden välittämisestä vastaa vuonna 1921 perustettu Ehrensärd-seura ry. Seura pitää yllä Ehrensärd-museota ja Suomenlinnan opastustoimintaa sekä osallistuu Suomenlinnakeskuksen avoinna pitämiseen. Lisäksi seura julkaisee kirjallisuutta ja kehittää matkailupalveluita. Toimintansa tueksi seuralla on kahvila- ja kioskipalveluita. Seura on Suomenlinnan keskeisiä toimijoita ja tekee yhteistyötä Suomenlinnan hoitokunnan, Museoviraston ja lähes kaikkien Suomenlinnan muiden toimijoiden kanssa.

Suomenlinnan henkilö- ja huoltoliikenteestä vastaavat Suomenlinnan Liikenne Oy, joka on Helsingin kaupungin omistama yleishyödyllinen yhtiö, sekä sen alihankkijat. Kesäisin linnoitukseen liikennöi myös yksityinen vesibussi.

Matkailutoimijoille järjestetään kaksi kertaa vuodessa yhteisiä tilaisuuksia, jotka ovat toimineet hyvin ja keränneet kattavan osallistujajoukon. Matkailutoimijat ovat myös panostaneet laatutyöhön. Yhteensä 12 suomenlinalaista matkailutoimijaa Suomenlinnan hoitokunta mukaan lukien osallistui vuosina 2008–2009 matkailualan toimijoille räätälöidyn laatuohjelman Laatutonnin valmennukseen. Lisäksi toimijat kokoontuvat vuosittain täydennyskoulutuksen merkeissä.

Tourism service providers

There are 25 tourism service providers on Suomenlinna, including museums, restaurants, cafés and organisations; 11 of these operate the year round.

The Governing Body produces and distributes basic information about the World Heritage Site to visitors. The Ehrensärd Society, established in 1921, organises guided tours for visitors and is responsible for delivery of services within the entire site. The Society maintains the Ehrensärd Museum and Suomenlinna's guiding activities and contributes to the operation of the Suomenlinna Centre. It also publishes printed materials and develops tourism-related services. To fund its activities, the Society maintains café and kiosk services. It is one of Suomenlinna's central stakeholders and is in co-operation with nearly all of the main actors, including the Governing Body and the National Board of Antiquities.

Suomenlinnan Liikenne Oy, a utility company owned by the City of Helsinki, and its contractors handle pedestrian and service traffic to Suomenlinna. In addition to public transport, a privately-owned water bus connection operates to Suomenlinna in the summer.

Tourism service providers meet regularly twice a year. The meetings are successful and well attended. Tourism service providers have also invested in quality work. A total of 12 of them, including the Governing Body, took part in a quality programme organised for actors of the travel industry by the Haaga-Perho University of Applied Sciences and the Finnish Tourist Board in 2008–2009 and meet annually for continuing training.

Kävijät

Suomenlinnan kävijämäärät ovat kasvaneet tasaisesti. Vuonna 2012 kohteessa vieraili 760 000 kävijää. Kävijät voidaan jakaa käynnin tarkoituksen perusteella kahteen pääryhmään: vapaa-aikaa viettäviin kaupunkilaisiin sekä nähtävyyteen tutustumaan tullessiin matkailijoihin, joista kasvava osa on ulkomaalaisia.

Koska maailmanperintösopimuksen yhtenä lähtökohtana on edistää koulutusta ja kulttuurimatkailua, Suomenlinnassa panostetaan kohteen esittelyyn. Monumentin saavutettavuus ja tiedon välittäminen vierailijoille ovat ensisijaisia tavoitteita. Kasvavien kävijämäärien mukanaan tuomiin riskeihin joudutaan samanaikaisesti varautumaan kävijähallinnon keinoin.

Suomenlinnan kävijätyytyväisyyttä mitataan. Säännöllisissä matkailu- ja palvelututkimuksissa verrataan tietoa palvelujen laadun kokemisesta odotuksiin. Lisäksi kohteessa on käytössä Laatu 1Qoo -palautejärjestelmä.

Suomenlinnassa käy ihmisiä monista kulttuureista. Moni käy Suomenlinnassa vain kerran elämässään, ja yhteydenpito kaikkien kanssa on mahdotonta. Siksi on varmistettava riittävä seuranta säännöllisten otosten pohjalta. Vain säännöllinen kävijätutkimus varmistaa sen tietopohjan, jonka perusteella kohdetta voidaan hoitaa ja kehittää arvot säilyttäen.

Visitors

Visitor numbers to Suomenlinna have risen constantly. In 2012, there were 760,000 visitors. These may be divided into two main groups based on the purpose of their visit: residents of Helsinki spending free time on the one hand and tourists who come to Suomenlinna to get to know the attraction on the other. A growing number of the latter are from abroad.

As promoting education and cultural tourism is one of the key items in the World Heritage Convention, presentation of the site is a focus of investment at Suomenlinna. The accessibility of the monument and the delivery of information to visitors are primary goals. However, at the same time preparations must be made to cope with the risks involved in the increasing number of visitors.

Visitor satisfaction at Suomenlinna is measured. Travel and service surveys are regularly conducted among visitors, comparing experiences of service quality to expectations. There is also a "Laatu 1Qoo" feedback system at the site.

Suomenlinna attracts visitors from many cultures. Many come to Suomenlinna only once in their lives, and it is impossible to stay in contact with them all. Thus, it is important to ensure adequate follow-up based on regular samples. Only a regular visitor survey system can ensure availability of the basic information needed to manage and develop the site while preserving its values.

Visio ja pitkän aikavälin tavoitteet

Vision and long-term goals

Hoitosuunnitelma koostuu monesta eri tasosta, joiden avulla tavoitteet voidaan viedä käytäntöön. Ylimmällä tasolla ovat visio ja pitkän aikavälin tavoitteet, jotka luovat kuvan tulevaisuuden Suomenlinnasta. Jotta työ jäsenyisi selkeiksi kokonaisuuksiksi, on määritelty seitsemän strategista kehittämisaluetta, joiden alle suunnitelman varsinaiset tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu.

Hoitosuunnitelmaan liittyy erillinen toimenpideohjelma, jossa on määritetty suunnitelman voimassaolokautena tehtävät toimet. Ne on ryhmitelty strategisten kehittämisalueiden mukaan, ja niille on asetettu toteuttamisaikataulu ja mittarit.

Suomenlinnan hoitokunta on maailmanperintökohteen isäntänä laatinut Suomenlinnan vision ja pitkän aikavälin tavoitteensa toimintastrategiassaan, joka on päivitetty vuonna 2012. Hoitokunnan vision laatimiseen ovat osallistuneet myös Suomenlinnan muut toimijat ja osalliset johtokuntatyöskentelyn kautta. Viraston visio ja strategia on toistaiseksi kattavin Suomenlinnalle laadittu strategia.

The Suomenlinna Management Plan consists of several layers with the aim of bringing the general and long-term goals to fruition. The top level consists of a vision and long-term goals that outline an image of the Suomenlinna of the future. In order to structure and divide the work into manageable portions, seven areas of strategic development have been defined. The actual objectives and actions of the plan have been divided accordingly.

Attached to the Management Plan there is a separate Action Plan where actions for the period of validity are set out. The objectives have been grouped according to the areas of strategic development and have been assigned timetables and indicators.

As the host of a World Heritage Site, the Governing Body of Suomenlinna created a vision and long-term goals for Suomenlinna in its own organisational strategy, updated in 2012. Other actors and stakeholders also took part in creating the vision by participating in meetings of the Board. The vision and strategy of the Governing Body are the broadest established for the site to date.

Suomenlinnan hoitokunnan visio 2017

Suomenlinna on vuonna 2017 kansainvälisesti arvostettu, autenttinen merilinnoitus. Suomenlinnan hoitokunta on hyvin johdettu ja yhtenäinen työpaikka.

Vision lisäksi Suomenlinnan hoitokunnan strategiaan kuuluu neljä pitkän aikavälin tavoitetta:

- Esimerkillisesti hoidettu maailmanperintökohde
- Kansainväliset odotukset täyttävä ympärivuotinen kulttuurimatkailukohde
- Strateginen käytönhallinta (toimintojen valinta ja ohjaaminen)
- Hyvinvoiva henkilöstö

Vision of the Governing Body of Suomenlinna 2017

In 2017, Suomenlinna will be an internationally respected, authentic sea fortress. The Governing Body of Suomenlinna will be a well-managed workplace with a common direction.

In addition to the vision, the strategy of the Governing Body incorporates four long-term goals:

- Exemplary World Heritage Site management
- A year-round cultural destination that fulfils international expectations
- Strategic management of usage (choice and management of services and functions)
- Wellbeing of personnel

Strategiset kehittämisalueet

Areas of strategic development

Tämä luku ohjaa käytännön toimintaa ja kehittämistyötä Suomenlinnassa. Strategiset kehittämisalueet jakavat työn kokonaisuuksiksi, joista jokaiselle on merkitty omat tavoitteensa ja toimenpiteensä. Visioon ja pitkän aikavälin tavoitteisiin perustuvat hoitosuunnitelman tavoitteet on laadittu EOH-lomakkeiden avulla tehdyn lähtötilanteen analyysin, Suomenlinna huomenna -hankkeen materiaalin ja hoitosuunnitelmatyöpajoissa käytyjen keskustelujen pohjalta.

This section governs practical work and development on Suomenlinna, divided into sub-areas according to the areas of strategic development, each with its own objectives and actions. The objectives are derived from the vision and the long-term goals with the help of a background analysis conducted with the EOH toolkit, material from the Suomenlinna Tomorrow project and discussions at the Management Plan workshops.

TAVOITTEET

- Maailmanperintökohde ja sen arvot ovat säilyneet.
- Ylläpidon korkea laatu on varmistettu.
- Autenttisuus ja kerroksellisuus ovat säilyneet.
- Säilyttävän korjaamisen ja kestävän kehityksen periaatteita käytetään restaurointityössä.
- Rakennusten käyttö edistää linnoituksen säilymistä.
- Restauroinnissa varmistetaan riittävä ammattitaito.
- Maailmanperintösopimuksen veloitteet ovat osallisten tiedossa.
- Kestävä kehitys.

Linnoituksen arkkitehtuuri ja rakenteet

On ensiarvoisen tärkeää, että Suomenlinnan linnoitusarkkitehtuuri ja sen rakenteet sekä maailmanperintöarvot säilyvät autenttisenä. Maailmanperintöarvot otetaan huomioon suunnittelussa, korjauksessa, rakentamisessa, ylläpidossa sekä tilojen käytön hallinnassa. Maailmanperintönäkökulma koskee sekä suuria kokonaisuuksia että pieniä yksityiskohtia.

Korjaamisen, ylläpidon ja huollon laatuun panostetaan. Hallinnossa ja restauroinnissa sovelletaan parhaita käytäntöjä, ja osaamista päivitetään jatkuvasti. Restaurointityössä tehtävien valintojen taustalla on aina historian vaiheiden tarkka tunteminen. On ymmärrettävä, miten osat liittyvät suurempiin kokonaisuuksiin.

Autenttisuuden ja kerroksellisuuden vaaliminen on erityisen tärkeää linnoitusarkkitehtuurin ja rakenteiden säilyttämisessä. Rekonstruktioista pidättäydytään. Rakennusten käytön suunnittelussa kunnioitetaan eri aikakausien kerroksellista arkkitehtuuria, tiloja, rakenteita, materiaaleja, värejä ja työtapoja. Rakennuksille, rakenteille ja ulkoalueille valitaan oikea käyttötarkoitus. Käyttösuunnitelmassa edellytetään, että linnoitukseen sijoitettavat toiminnot tasaavat kausivaihteluja ja soveltuvat Suomenlinnan historialliseen miljööseen. Lisäksi on varmistettava yleisön vapaa pääsy historiallisesti mielenkiintoisimpiin kohteisiin. Suunnitelmassa ehdotetaan asetettavaksi etusijalle toiminnot, jotka eri tavoin liittyvät tai tukeutuvat linnoituksen historiaan, kulttuuriin tai merelliseen toimintaan.

Uusien käyttötarkoitusten tila- ja varustevaatimukset sovitetaan rakennuksiin niiden arvoja vaarantamatta. Korjaamisessa noudatetaan säilyttävän korjaamisen ja kestävän kehityksen periaatteita. Ylikorjaamista vältetään. Työhön valitaan oikeat menetelmät ja materiaalit. Tavoitteena on parantaa rakennusten energiatehokkuutta niiden autenttisuutta vaarantamatta. Sään ja ilmaston vaihtelujen aiheuttamia vahinkoja seurataan ja niihin pyritään varautumaan.

Jotta korjaamisen ja rakentamisen laatu pystytään säilyttämään korkeatasoisena, edistetään kaikkien toimijoiden riittävää linnoitusarkkitehtuurin tuntemusta. Tavoitteena on, että kaikki linnoituksen rakenteiden korjauksessa, huollossa, rakentamisessa ja ylläpidossa toimivat työntekijät perehdytetään linnoituksen historiaan ja maailmanperintökohteen erityispiirteisiin. Jatkuvan huollon ja ylläpidon merkitystä painotetaan. Riittävän ylläpidon merkitystä korostetaan myös yksityisomistuksessa olevien rakennusten haltijoille.

Suomenlinnan hoitokunta toimii aktiivisena restaurointitaitojen kehittäjänä, ylläpitäjänä ja välittäjänä.

Architecture and structures of the fortress

It is of utmost importance that the architecture, structures and Outstanding Universal Value of the fortress remain authentic. The Outstanding Universal Value must be taken into consideration in planning, repair, construction, maintenance and management of use. The World Heritage perspective applies to large entities and small details alike.

Quality will be emphasised in renovations and maintenance. Best practices will be applied to management and restoration, and expertise will be updated regularly. Every decision in restoration work will be backed up by a thorough knowledge of the historical stages. It is essential to understand how things fit into larger entities.

It is especially important to cherish the concepts of authenticity and historical layers in preserving the architecture and structures of the site. Reconstruction will be avoided. The layers, spaces, structures, materials, colours and methods dating from the various eras will

OBJECTIVES

- The World Heritage Site and its values preserved.
- High quality of maintenance ensured.
- Authenticity and historical layers preserved.
- Principles of preservative restoration and sustainability applied to restoration work.
- Use of buildings promotes the preservation of the fortress.
- Adequate expertise in restoration ensured.
- Stakeholders aware of the requirements of the World Heritage Convention.
- Sustainable development.

be respected in planning the use of buildings. Appropriate functions will be chosen for buildings, structures and outside areas. The Planning Proposals require that the functions and services located in the fortress must balance seasonal variations and be appropriate to the historical environment. Free public access to the historically most important locations must be ensured. The Planning Proposals suggest that priority should be given to those functions that are connected to or rely on the history, culture or maritime activities of the fortress.

Requirements for space and equipment stemming from new usages will be accommodated in buildings without compromising their values. The principles of preservative restoration and sustainable development will be applied to repair work. Over-repairing will be avoided. Correct techniques and materials will be chosen. The energy efficiency of buildings will be improved without compromising authenticity. Damage caused by changes in weather and climate will be monitored and prepared for.

In order to maintain a high standard of quality in renovation and construction work, awareness of the fortress architecture will be increased among all stakeholders. The goal is that all workers who are involved in renovation, construction and maintenance of the fortress structures will be introduced to the history of the fortress and to the special characteristics of a World Heritage Site. Emphasis will be put on continuous maintenance. Owners of private properties will be advised as to the necessity of adequate maintenance.

The Governing Body will work actively to develop, maintain and deliver restoration skills.

Kulttuurimaisema

Suomenlinnan kulttuurimaisema on oleellinen osa maailmanperintökohdetta. Koko kohteen maailmanperintöarvojen säilymiselle on tärkeää, että maiseman erityispiirteet ja historiallinen kerroksellisuus säilytetään suurista maisemakokonaisuuksista aina yksittäisiin kasvipopulaatioihin asti.

Maisemanhoidon ajankohtaisena haasteena on suojata linnoituksen maisemavyöhykkeet ja kasvillisuus kasvavien kävijämäärien ja sääolojen aiheuttamalta kulumiselta. Suurin eroosiouhka painottuu kuitenkin verrattain pieneen osaan linnoitusta, lähinnä Susisaaren ja Kustaanmiekkan vallivyöhykkeelle. Kulumisen syntyä tällä herkästi vaurioituvalla alueella pyritään estämään kulunohjauksen keinoin. Eroosiokorjauksen työmenetelmiä kehitetään jatkuvasti, mutta lisäksi pitää panostaa toimivaan kävijähallintaan. Pitkän tähtäimen tavoitteena on päästä pois eroosiokorjauskierteestä.

TAVOITTEET

- Linnoituksen maisemavyöhykkeet ja arvokkaat kasvillisuusalueet ovat säilyneet.
- Eroosio on vähentynyt.
- Glasiisien, ampumatasanteiden ja vallien muodot ja kasvipeitteet ovat säilyneet.
- Alkuperäisen kasvillisuuden siemenpankit ovat säilyneet.
- Käytettävä maa-aines on peräisin Suomenlinnasta.
- Maisemanhoito on järjestelmällistä.
- Henkilöstöllä on riittävä asiantuntemus ja ammattitaito.
- Kestävä kehitys.

Niittyjen, kotojen, puistojen ja pihojen ylläpidon jatkuvuuden ohella tärkeä painopiste on maiseman erityisalueiden hoidossa ja kunnostuksessa. Suomenlinnan saarten erilaiset luonteenpiirteet ja ominaisuudet huomioidaan hoitotyössä ja linnoitukseen kuuluvat viherrakenteet eli glasiisit, ampumatasanteet ja vallit sekä niiden muodot ja kasvipeite säilytetään. Ilmastonmuutoksen aiheuttamien sään ääri-ilmiöiden sekä mahdollisen merenpinnan kohoamisen vaikutuksiin varaudutaan.

Maiseman arvot ulottuvat myös Suomenlinnan vedenalaiseen kulttuuriperintöön sekä maaperään ja sen siemenpankkeihin. Maaperän suojelemiseksi pyritään minimoimaan maansiirtotyöt ja kaivaukset sekä tuontimaan ja -siementen käyttö. Vesialueiden ja maaperän arkeologiaa, biologiaa ja pilaantuneisuutta koskeva tieto kootaan yhteen paikkaan. Pilaantuneiden maa-ainesten riskit kartoitetaan. Materiaalien ja kiviaineksen kierrätystä parannetaan nykyisestä.

Maisemanhoidon henkilöstön asiantuntemusta sekä työn organisointia kehitetään. Suomenlinnan maisemanhoidolle laaditaan oma strategia työn järjestäytymisen tueksi. Lisäksi pohditaan, miten maiseman kunnostussuunnitelmaa (Suomenlinnan maisema, 1987) voidaan paremmin soveltaa käytännön työhön. Eri alueille laaditaan hoitokortit käytännön hoitotoimenpiteistä. Tavoitteena on myös laatia saarikohtaiset, pitkän aikavälin suunnitelmat puiden uusimisesta.

Maisemanhoidon työn järjestäytymiseen kuuluu myös Suomenlinnan hoitokunnan henkilöstön, kausityöntekijät mukaan luettuina, perehdytys yhteisiin linjauksiin, maailmanperintöarvoihin sekä Suomenlinnan linnoitusmaisemaan. Perehdytys laajennetaan koskemaan myös maiseman kunnostukseen osallistuvia sidosryhmiä kuten avovankilaa ja ulkopuolisia urakoitsijoita. Maisemanhoidossa käytettävä kalusto on tärkeää mitoittaa linnoitukselle sopivaksi. Tämä otetaan huomioon sekä tulevaisuuden laitehankinnoissa että sidosryhmien ohjeistuksissa.

Yksityispihojen kasvillisuutta pyritään yhdenmukaistamaan muun linnoitusmaiseman kanssa asukkaita opastamalla. Tavoitteena on laatia ohjeet suositelluista ja vältettävistä kasvilajeista, jotta yksityispihojen kasvillisuus mukailisi linnoituksen perinteistä kasvillisuutta ja pahimmin leviäviltä tulokaslajeilta välttäisiin. Asukkaita pyritään ohjeistamaan entistä paremmin myös puutarhajätteiden oikeaan käsittelyyn.

OBJECTIVES

- Landscape zones of the fortress preserved.
- Erosion reduced.
- Shape and vegetation of glacises, banquettes and ramparts preserved.
- Seed banks of native flora preserved.
- Soil used originated on Suomenlinna.
- Systematic landscape management.
- Adequate expertise and professional skills of personnel.
- Sustainable development.

Cultural landscape

The cultural landscape of Suomenlinna is an essential part of this World Heritage Site. It is essential to the preservation of the entire site that the special characteristics and historical layers of the landscape are preserved, from the big picture down to populations of individual plant species.

Protecting the landscape zones and vegetation from erosion caused by visitors and weather conditions is a challenge to landscape management. The biggest threat is concentrated in a relatively small part of the fortress, mostly the ramparts of Susisaari and Kustaanmiekka. Erosion in the most vulnerable area will be prevented through access control. Methods of repairing erosion damage will be developed constantly, but efficient visitor management is also needed. A long-term goal is to get away from a cycle of erosion repair.

In addition to continuous maintenance of meadows, parks and gardens, maintenance and restoration of the special features of the landscape are an important part of landscape management. The various characteristics and features of the Suomenlinna islands will be taken into consideration in management. Green structures such as glacises, banquettes, ramparts – their shape and vegetation forming part of the fortress – will be conserved. Plans on how to adapt to and prevent damage from weather events and a possible rise in sea level caused by climate change must be made.

The landscape values also extend to Suomenlinna's underwater sites, soil and seed banks. Earth-moving, digging and the use of imported soil and seeds will be minimised to protect the soil. Information about the archaeology, biology and pollution of water areas and soil will be collected in one place. Recycling of materials and rock will be further improved.

Expertise among the landscape maintenance staff and the organisation of the work will be developed. The goal of Suomenlinna landscape management is to create a strategy for better organising the work. Making the Suomenlinna Landscape Plan more relevant to practical work will also be explored. Maintenance files detailing practical maintenance actions of will be created for each area. Another aim is to create island-specific long-term plans for the replacement of trees.

The organisation of landscape maintenance and management includes training and introducing the personnel of the Governing Body of Suomenlinna (seasonal workers included) to shared policies, Outstanding Universal Values and the fortress landscape. The training will be expanded to involve other stakeholders such as the Prison and outside contractors. Equipment used in landscape maintenance will be scaled to fit the fortress. Size requirements will be taken into consideration in future equipment procurement and in briefing contractors and other stakeholders.

Residents of Suomenlinna will be provided instruction about Suomenlinna's native species in order to bring the vegetation in private gardens into line with the landscape of the fortress. The goal is to create a guide on recommended species and species to be avoided in order to integrate the private gardens with the traditional flora of the fortress and to avoid the most invasive alien species. Residents will also be assisted in better garden waste treatment.

Kävijähallinta ja kulttuurimatkailu

Kävijähallinta (Visitor Management) määritellään kävijöiden hallitsemiseksi tavalla, joka maksimoi kävijöiden kokemuksen laadun samalla, kun se auttaa kohteen omia hallintotavoitteita. Suomenlinnassa kulttuurimatkailijoilla tarkoitetaan kaikkia niitä kävijöitä, jotka saapuvat katsomaan Suomenlinnaa nähtävyytenä tai kulttuuriohjelman tapahtumapaikkana.

Hyvin toteutettu kävijähallinta takaa laadukkaan kävijäkokemuksen kestäväällä tavalla. Kävijähallinnalla tarkoitetaan muun muassa sitä, että kävijöitä ohjataan halutuille reiteille, koska näin voidaan parantaa kohteen kulutuskestävyyttä ja minimoida asukkaille ja kävijöille matkailusta aiheutuvia haittoja. Valituilla reiteillä voidaan hallitusti tuoda kävijöille esiin Suomenlinnaa ja sen historiaa koskevaa informaatiota puuttumatta liikaa autenttiseen linnoitusmaisemaan. Kävijähallintaan kiinnitetään Suomenlinnassa erityistä huomiota maailmanperintöstatuksen, suurten kävijämäärien ja kaupunginosaluonteen vuoksi.

Kävijähallinnan keskeisiä tavoitteita on saavutettavuus. Siihen kuuluvat esteettömyys, hyvät liikenneyhteydet, kattava opastusjärjestelmä ja tiedon jakaminen. Suomenlinnan esteettömyyttä kehitetään ja parannetaan maailmanperintökohteen autenttisuuden sallimissa rajoissa. Suomenlinnan saavutettavuus julkisen liikenteen kautta on etu, jota halutaan vaalia. Kesän ulkopuolisen kauden lauttavuoroja pyritään parantamaan. Kohteen sisäistä opastusjärjestelmää kehitetään. Esittely nähdään kokonaisuutena, joka alkaa jo Kauppatorilta ja jatkuu koko Suomenlinnan-vierailun ajan.

Suomenlinnan poikkeuksellinen arvo maailmanperintökohteena näkyy kävijälle myös linnoituksen hyvässä hoidossa ja korkealuokkaisessa palvelutarjonnassa. Kohteen laadukas yleisilme ennaltaehkäisee välinpitämättömyyttä ja haitallista käyttäytymistä. Kävijät ja asukkaat kokevat ylpeyttä ja vastuullisuutta Suomenlinnan varjelemisesta ja suojelemisesta. Matkailijamäärien lisääntyminen on vaikuttanut eroosion lisääntymiseen. Linnoituksen herkimpiä kohtia voidaan suojata kävijähallinnan keinoin. Tavoitteena on päästä ennaltaehkäisevällä työllä pois jatkuvasta eroosiokorjauksesta. Keinoja voivat olla esimerkiksi herkimpien alueiden rajaaminen pois käytöstä sekä uusien kulkureittien ja näköalatasanteiden perustaminen.

TAVOITTEET

- Maailmanperintökohteeseen liittyvät arvot ovat monumentissa tallella ja esillä kävijöille.
- Kävijäprofiili on painottunut kulttuuri-matkailuun.
- Kulttuuri- ja matkailijapalveluiden tarjonta on parantunut.
- Palvelujen käyttö on lisääntynyt.
- Talvisesongin kävijämäärä on kasvanut.
- Saavutettavuus ja esteettömyys ovat parantuneet
- Häiriökäyttäytyminen on vähentynyt.
- Kestävä kehitys.

Kulttuurimatkailun kehittäminen on yksi Suomenlinnan matkailustrategian päätavoitteista. Kulttuurimatkailijoilla tarkoitetaan kaikkia niitä kävijöitä, jotka saapuvat katsomaan Suomenlinnaa nähtävyytenä tai kulttuuriohjelman tapahtumapaikkana. Näiden kävijöiden osuus on kasvanut viime vuosina ja suuntausta pyritään vahvistamaan. Interpretaatioon panostetaan ja siitä laaditaan yksityiskohtainen suunnitelma. Interpretaatiota parannetaan tuomalla monipuolisesti esille Suomenlinnan merkitystä ja erityispiirteitä, kuten restaurointiosaamista, telakan toimintaa ja laivastoaseman historiaa. Historiaa ja nykypäivää tuodaan esiin käyttämällä tarinallisuutta ja uusia teknisiä mahdollisuuksia.

Kulttuuri- ja matkailijapalveluita kehitetään ja tuotteistetaan yhteistyössä kohteen toimijoiden kanssa. Loka-huhtikuun kävijämäärää ja palveluita pyritään lisäämään, jotta ympärivuotisten palveluiden säilyminen ja kehittyminen taattaisiin. Verkostoyhteistyötä tuetaan maailmanperintö- ja kulttuurimatkailupainotteisin tiedotus- ja markkinointitoimenpitein. Kulttuuripalveluita ja -tapahtumia tuetaan tarjoamalla niiden käyttöön sopivia tiloja. Maailmanperintökasvatusta kehitetään yhdessä muiden maailmanperintökohteiden kanssa.

Suomenlinna tähtää kestävän matkailun kohteeksi. Tätä edistetään osallistumalla kestävän matkailun kansainväliseen yhteistyöhön. Kohteen palveluiden ympäristöystävällisyyttä parannetaan esimerkiksi edellyttämällä matkailutoimijoilta vuokrasopimuksissa erityisiä ympäristösuunnitelmia. Virkistyskäytön Suomenlinnan luonnolle ja asukkaiden viihtyvyydelle aiheuttamat paineet saattavat jonkin verran tasaantua Helsingin edustan muiden saarien avautuessa. Tätä kehitystä seurataan tarkasti.

OBJECTIVES

- Outstanding Universal Values of the site preserved and presented to visitors.
- Visitor profile weighted towards cultural tourism.
- Supply of cultural and tourism services improved.
- Use of services increased.
- Visitor numbers during winter increased.
- Accessibility improved.
- Vandalism reduced.
- Sustainable development.

Visitor management and cultural tourism

Smoothly run visitor management guarantees a high-quality visitor experience in a sustainable way. Visitor management involves things such as directing visitors to preferred routes; this will improve the durability of the site and minimise the disadvantages of tourism to residents and other visitors. Information about Suomenlinna and its history may be conveyed to visitors in a controlled way on the chosen routes without unduly compromising the authentic fortress landscape. Special attention will be paid to visitor management on Suomenlinna because of its World Heritage Status, its large visitor numbers and its dual role as a city district.

Accessibility is one of the central objectives of visitor management. This includes wheelchair accessibility, good traffic connections, a comprehensive guidance system and delivery of information. The accessibility of Suomenlinna will be developed and improved within the limitations imposed by the authenticity of a World Heritage Site. Accessibility of Suomenlinna through public transport is an advantage that is to be cherished. Improvements are being sought to the ferry service outside the summer season. The signage within the fortress will be improved. Presentation is seen as a process that begins on Market Square on the mainland and continues over a visitor's entire stay on Suomenlinna.

Suomenlinna's exceptional value as a World Heritage Site will also be apparent to visitors in its good maintenance and high-quality services. A well-kept appearance discourages negligent and harmful behaviour. Visitors and residents will experience pride and responsibility for the preservation and protection of the fortress. Increasing visitor numbers have accelerated erosion. The most vulnerable parts of the fortress can be protected by means of visitor management. The goal is to avoid continuous erosion repair through preventive work. Means for achieving this include the marking off of the most vulnerable parts and the establishment of new pathways and lookout points.

Developing cultural tourism is one of the main goals of the Suomenlinna Visitor Management Strategy. A 'cultural visitor' is defined as anyone who comes to see Suomenlinna as an attraction or a setting for a cultural happening. The percentage of these visitors has increased in recent years, and attempts will be made to strengthen this trend. Heritage interpretation will be undertaken according to a detailed plan and emphasised by focusing in various ways on the significance and special characteristics of Suomenlinna, such as the restoration expertise, the operations of the shipyard and the history of the naval base. History and the present day will be presented through narratives and by leveraging new technological means.

Cultural and tourism services will be developed and commercialised in cooperation with the stakeholders of the site. Attempts will be made to increase the number of visitors between October and April in order to ensure the viability and development of year-round services. Networking will be supported through marketing measures focusing on World Heritage and cultural tourism. Cultural services and events will be supported by offering suitable spaces for them. World Heritage education will be developed in cooperation with other World Heritage sites.

Suomenlinna aims to become a destination for sustainable tourism. This will be promoted by engaging in international cooperation for sustainable tourism. The eco-friendliness of the services of the site will be improved by requiring tourism service providers to incorporate environmental plans in their rental agreements. Pressures on the natural environment and residents of Suomenlinna caused by recreational use may ease somewhat after the other islands in the Helsinki archipelago are opened up to public. This development will be closely monitored.

TAVOITTEET

- Kaupunginosa on säilynyt elinvoimaisena.
- Identiteetti on vahvistunut.
- Palvelutaso on mahdollisimman hyvä.
- Asukasmäärä on riittävä.
- Ikäjakuma ja asukasrakenne ovat tasapainoisia.
- Päiväkoti ja koulu ovat säilyneet Suomenlinnassa.
- Ympäristötyöpaikkojen määrä on lisääntynyt.
- Asumisen laatu on parantunut.
- Kestävä kehitys.

Yhteisön elinvoima

Suomenlinnan vahva identiteetti elinvoimaisena Helsingin kaupunginosana on tärkeää koko linnoitukselle. Suomenlinnassa sotilaat ja siviilit ovat linnoituksen perustamisesta lähtien eläneet rinnakkain: Viaporissa asui sotilaiden perheenjäseniä ja palveluskuntaa, virkamiehiä ja käsityöläisiä. Varuskuntaelämä oli Suomenlinnassa samantapaista kuin missä tahansa muussa varuskunnassa. Varusmiesten määrä oli linnoituksen sotilaallisen kauden päättyessä runsaat tuhat miestä. Asumiskulttuurissa varuskuntaelämä heijastui jatkuvana vaihtuvuutena, ja sodan jälkeen yli 40 vuotta toimineen valtion laivatelakan henkilökunta toi asuinrakenteeseen oman lisänsä.

Tavoitteena on säilyttää kaupunginosan identiteetti ja elävyys. Riittävän asukasmäärän ylläpito takaa palvelutason säilymisen nykyisenä ja on siksi hyödyllistä sekä asukkaille että matkailijoille. Molempia hyödyttävien palveluiden tukemisessa on tärkeää turvata sekä riittävä asukasmäärä että panostaa matkailusesongin tasaamiseen ympärivuotiseksi.

Asukasmäärän ja -rakenteen säilyttäminen sopivana on ensiarvoisen tärkeää asukaspalveluiden turvaamiseksi. Ikäjakuma ja asukasrakenne tulisi säilyttää sellaisena, että päiväkotit ja koulut säilyvät Suomenlinnassa. Tähän voidaan vaikuttaa harkituilla asunto- ja toimialalinjauksilla sekä suunnittelemalla riittävästi perheasuntoja. Asuntojen esteettömyyttä parannetaan mahdollisuuksien mukaan.

Asumisen laatuun panostetaan. Sisäilman ongelmien ratkaisuun keskitetään resursseja. Vuorovaikutusta asukasyhdistyksen kanssa lisätään, ja asukkaille viestitään maailmanperintöarvoista sekä maailmanperintökohteessa asumisen erityispiirteistä. Tavoitteena on laatia huoneistojen ja toimitilojen vuokraajille suunnatut järjestyssäännöt, joissa huomioidaan poikkeuksellinen asuin- ja toimintaympäristö linnoitusmaisemassa ja Unescon maailmanperintökohteessa. Vuokrasopimuksia yhdenmukaistetaan sitä mukaa kuin niitä uusitaan.

Asumisrauhaa suojellaan Unescon maailmanperintökohteen isännän käytössä olevin keinoin. Kävijät ohjataan neuvonnan ja opasteiden avulla suositelluille reiteille. Samaa tavoitetta palvelee myös matkailustrateginen linjaus Suomenlinnan markkinoinnista kulttuurimatkailukohteena. Suomenlinnaan kuuluvien saarten virkistyskäytön paineen toivotaan tasaantuvan, kun Helsingin edustan muut saaret avautuvat kävijöille.

Vitality of the community

The identity of Suomenlinna as a viable district of the city of Helsinki is important for the entire fortress. Soldiers and civilians have lived side by side on Suomenlinna ever since it was established. Even during military rule, the fortress was home not only to soldiers but to servants, officials, artisans and family members. Life on Suomenlinna was much like in any other garrison. At the time when the military left, there were more than 1,000 conscripts stationed in the fortress. Garrisons are by their nature communities in a continuous state of flux, and the government shipyard and its personnel added their own characteristics to the resident profile.

The goal today is to maintain the identity and vitality of the neighbourhood and community. Maintaining an adequate permanent population guarantees that services will remain and is therefore beneficial for residents and visitors alike. In order to support the services intended for both residents and visitors, it is important to ensure an adequate number of residents and also to continue efforts to even out the travel season across the year.

OBJECTIVES

- Neighbourhood remaining liveable.
- Identity strengthened.
- Level of services as good as possible.
- Adequate population.
- Age distribution and population structure balanced.
- Kindergarten and school remain on Suomenlinna.
- Number of year-round jobs increased.
- Quality of living improved.
- Sustainable development.

Maintaining a viable resident number and structure is essential for the survival of residents' services. The goal is to maintain the age and population structure so that the kindergarten and school can be retained. This can be achieved by a considerate apartment and premises policy, and also by providing enough apartments suitable for families. Accessibility of the apartments will be improved wherever possible.

Quality of living is a high priority. Resources will be allocated to solve the problems with indoor air quality. Communication with the Community Association will be increased, and residents will be informed about Outstanding Universal Values and the special characteristics of living within a World Heritage Site. The aim is to create a document of instructions and rules for residents and for tenants of apartments and other premises to inform them about the exceptional living environment in a fortress landscape and within a World Heritage Site. Rental agreements will be standardised as they are renewed.

The peace and quiet of residents' homes will be protected by all means available to the site host. Visitors will be guided to recommended routes with guidance and signage. The policy of the Visitor Management Strategy to market Suomenlinna as a cultural tourism destination also supports this goal. When other islands of the Helsinki archipelago are opened up to the public, it is hoped that there will be less demand for recreational use on the islands of Suomenlinna.

TAVOITTEET

- Suomenlinna on kehittynyt autottomana alueena.
- Hiljaisuus ja rauha ovat säilyneet.
- Liikkuminen on painottunut kävelyyn ja pyöräilyyn.
- Huoltoliikenne on minimoitu.
- Ympäri vuotinen saavutettavuus on parantunut.
- Ruuhkatilanteet ovat vähentyneet.
- Kestävä kehitys.

Liikenne

Suomenlinna on käyttösuunnitelmassa (1974) sekä valtioneuvoston periaatepäätöksessä Suomenlinnan kunnostamiseksi (1975) linjattu autottomaksi alueeksi, jossa vain huoltoajo on sallittu. Autoliikenteen vähyys sekä ympäristön rauha ja hiljaisuus ovat olennaisia arvoja. Kestävän kehityksen tavoitteet tukevat liikkumista pääosin jalan ja polkupyörillä. Huoltoliikenne hoidetaan tarkoitukseen sopivilla ajoneuvoilla, jotta katupinnoitteet eivät kuluisi. Huoltoajot suunnitellaan siten, ettei synny tarpeetonta liikennettä.

Tavoitteena on parantaa ympärivuotista saavutettavuutta. Talviesongin lauttavuorojen lisääminen palvelisi asukkaita ja toisi lisää talvimatkailijoita. Lauttaliikenteen säilyttäminen julkisena palveluna on niin ikään tärkeää. Kesäaikaan liikennöivä yksityinen vesibussi palvelee ensisijaisesti kulttuurimatkailijoita ja helpottaa ruuhkatilanteissa myös asukkaiden matkustusta. Myös mahdolliset uudet merellisen Helsingin kehittämisen yhteydessä suunnitellut vesiliikennelinjat parantavat saavutettavuutta.

Ruuhkatilanteita lautassa pyritään välttämään, ja laitureiden ohjausta parannetaan. Liikennöitsijöitä tiedotetaan entistä paremmin Suomenlinnassa pidettävistä tapahtumista, mikä auttaa välttämään ruuhkia.

Pysäköintiä Suomenlinnassa hallitaan nykyistä järjestelmällisemmin. Pysäköintialueet määritellään tulevassa asemakaavassa. Työpaikkapysäköintiä Katajanokalla parannetaan huoltolauttaterminaalien yhteydessä niin, että alue olisi nykyistä selkeämmin Suomenlinnassa työskentelevien käytössä. Suomenlinnan asukkaiden pysäköinti hoidetaan mantereen puolella Helsingin kaupungin asukaspysäköintijärjestelmän kautta.

Huoltolautan aikatauluja kehitetään yhteistyössä kaupungin kanssa. Viikonlopun ja illan huoltoliikenteen parantamisen mahdollisuuksia selvitetään. Linnoituksen sisäistä liikennettä hallitaan kehittämällä Suomenlinnan sisäisen kuljetuspalvelun mahdollisuutta sekä huoltoajon reittejä niin, että niistä aiheutuu kävelijöille mahdollisimman vähän haittaa. Toimipisteiden keskittäminen ja logistiikan uudelleenarviointi vähentää huoltoajon tarvetta.

Vesiliikenteen aiheuttama aallokko kuluttaa linnoituksen vallirakenteita ja saarten rantoja. Lisäksi moottoriveneilystä ja vesijeteistä aiheutuu meluhaittoja. Vesiliikenteen nopeusrajoitukset pidetään Suomenlinnan ympäristössä alhaisina.

OBJECTIVES

- Suomenlinna developed as a car-free zone.
- Peace and quiet remain.
- Traffic principally pedestrian and bicycles.
- Service traffic minimised.
- Year-round accessibility improved.
- Traffic congestion reduced.
- Sustainable development.

Traffic

In the Planning Proposals (1974), Suomenlinna was defined as a car-free zone where only service traffic is allowed. Minimal car traffic and the resulting peace and quiet of the environment are essential qualities. Non-vehicular traffic (pedestrian and bicycle) best serves the interests of sustainable development. Service traffic will be driven on specially designed vehicles in order not to damage the stone pavements. Service rounds will be carefully planned to avoid unnecessary traffic.

The goal is to improve year-round accessibility. An increase in winter ferry services will both help residents and bring new winter visitors. Furthermore, maintaining ferry traffic as a public service is important for accessibility. A summertime private water bus service caters to cultural tourists and eases congestion for residents during peak times. New water transport routes in the archipelago, planned in conjunction with the development of maritime Helsinki, would also improve accessibility.

Efforts will be made to avoid congestion on the ferry, and passenger flows on the jetties will be improved. Improved communication with traffic operators about events on Suomenlinna would help ease peak traffic.

Parking in Suomenlinna will be controlled in a more organised way. Parking spaces will be defined in the future Detailed Plan. Parking places for personnel at the Katajanokka service ferry terminal will be improved in order to provide better dedicated parking for people working on Suomenlinna. Resident parking on the mainland will be managed with resident parking IDs that can be acquired from the City authorities.

The timetables of the service ferry will be improved in cooperation with the City of Helsinki. Potential for improving weekend and night-time service traffic will be investigated. Internal traffic within the fortress will be managed by exploring the possibility of setting up an internal transport service and by redirecting service traffic routes to cause minimal inconvenience to visitors. Centralising delivery destinations and re-evaluating logistics will also help to reduce the need for service traffic.

The wash caused by water traffic erodes the rampart structures and shorelines of the fortress. Motor boating can cause noise pollution. Water traffic speed limits will be kept low around Suomenlinna.

TAVOITTEET

- Kaikkien toimijoiden toiminta on kestävän kehityksen mukaista.
- Ilmastomuutokseen on varauduttu ja kasvihuonekaasupäästöjä on vähennetty.
- Lämmitys- ja sähköenergian käyttö on vähentynyt.
- Suomenlinna on profiloitunut kestävän matkailun kohteena.
- Ympäristötietoisuus on lisääntynyt.

Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan liittyy neljä ulottuvuutta: ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys. Kestävä kehitys kattaa kaiken Suomenlinnan toiminnan, ja se tulee ottaa huomioon kaikissa toiminnoissa, suunnitelmissa ja kehittämistyössä. Maailmanperinnön suojeleminen on jo kestävän kehityksen mukaista toimintaa.

Koska taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä on käsitelty muiden strategisten kehittämisalueiden yhteydessä, käsittelee tämä luku lähinnä ekologista kestävyyttä.

Suurimmat Suomenlinnan maailmanperintöarvoja ja -kohdetta vaarantavat uhat johtuvat muuttuneen ilmaston aiheuttamista sään ääri-ilmiöistä sekä merenpinnan nousemisesta. Maisemanhoidon suunnittelussa huomioidaan ilmastomuutoksesta aiheutuvia vaikutuksia sekä kehitetään sopeutumistapoja näille. Suomenlinnan tavoitteena on olla suunnannäyttäjänä kestävän kehityksen mukaisessa toiminnassa.

Suomenlinnan hoitokunnan ympäristötyö alkoi vuonna 2009, kun hoitokunta osallistui Laatutunni-ohjelman ympäristövalmennukseen. Aloite virastojen ympäristötyön kehittämiseksi tuli myös opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Suomenlinnan hoitokunnan ympäristösuunnitelma valmistui vuonna 2010. Maailman luonnonsäätiö WWF myönsi hoitokunnalle Green Office -merkin käyttöoikeuden keväällä 2011.

Hoitokunnan ympäristötyötä kehitetään ja laajennetaan. Ympäristötavoitteiden täyttämiseksi on tärkeää sitouttaa kaikki linnoituksen toimijat ja asukkaat ympäristötyöhön. Ympäristösuunnitelmia voidaan vaatia palvelujen tuottajilta ja lopulta kaikilta toimijoilta.

Suomenlinnan hoitokunnan ympäristösuunnitelmassa on eritelty kahdeksan strategista ympäristöpäämäärää, joihin hoitokunta pyrkii pitkän aikavälin ympäristötyössään. Ilmastonmuutokseen pyritään sopeutumaan ja oman toiminnan aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä vähentämään. Sekajätteen määrä pyritään minimoimaan kehittämällä keskitettyä jätehuoltoa ja lajittelua. Suomenlinnan kehittämistä autottomana alueena jatketaan. Lämmitys- ja sähköenergian käyttöä vähennetään parantamalla energiatehokkuutta maailmanperinnön sallimissa rajoissa.

Suomenlinnaa pyritään profiloimaan kestävän matkailun kohteena. Kohteen palveluiden ympäristöystävällisyyttä parannetaan, ja matkailijoille tarjolla olevia jätteiden lajittelumahdollisuuksia kehitetään. Matkailutoimijoilta voidaan edellyttää ympäristövaatimusten tai -sertifikaattien täyttöä sekä uusissa että uusittavissa vuokrasopimuksissa.

Itämeri ympäröi Suomenlinnaa, joten Itämeren suojelutyö ja meren säilyminen puhtaana on erityisen läheinen aihe.

OBJECTIVES

- All stakeholder activities are sustainable.
- Suomenlinna prepared for climate change; own greenhouse gas emissions reduced.
- Use of energy for heating and electricity reduced.
- Suomenlinna profiled as a sustainable destination.
- Environmental awareness increased.

Sustainability

Sustainability has four dimensions: ecological, economic, social and cultural. Together, they run through all work done on Suomenlinna and must therefore be taken into consideration in all work, planning and development. Protecting World Heritage is in itself an act of sustainability.

As economic, social and cultural sustainability have already been discussed in previous sections, this chapter will mainly focus on ecological sustainability.

The most immediate threats to Suomenlinna include extreme weather conditions and a sea level rise caused by climate change. Impacts of climate change will be taken into account and measures of adaptation developed in the planning of landscape management. The goal of Suomenlinna is to be a leader in sustainability.

The environmental work of the Governing Body of Suomenlinna began in 2009, when its personnel took part in environmental training organised under the Quality Q1000 Programme. An initiative to develop the environmental work of government agencies also came from the Ministry of Education and Culture. An Environmental Plan for the Governing Body was published in 2010. In the spring of 2011, the WWF (World Wildlife Fund) awarded the Governing Body an Environmental Certificate Green Office.

The environmental work of the Governing Body will be developed and extended. In order to fulfil the environmental goals and objectives, it is important to get all businesses, organisations and residents of Suomenlinna to commit to environmental efforts. Service providers and eventually the tenants of all premises will be required to have environmental plans in place.

In the Environmental Plan of the Governing Body of Suomenlinna, there are eight strategic environmental goals that the Governing Body aims to attain in its long-term environmental work. It will try to adapt to changes in climate and to reduce greenhouse gas emissions from its own operations. Developing waste management and sorting will reduce the amount of mixed waste. Developing Suomenlinna as a car-free zone will be continued. Improving

energy efficiency within the limits set by the World Heritage requirements will reduce the use of energy for heating and electricity.

Suomenlinna will be profiled as a sustainable tourism destination. The environmental friendliness of services will be improved, and waste-sorting facilities for visitors will be developed. New or renewed rental contracts can require that tourism service providers must meet environmental goals or have an environmental certificate.

As Suomenlinna is surrounded by the Baltic Sea, marine conservation is an immediately relevant and important topic.

Toimenpideohjelma, seuranta ja päivittäminen

Hoitosuunnitelman yhteyteen on laadittu erillinen toimenpideohjelma, jossa määritellään toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimenpiteille on asetettu vastuutahot ja aikataulu, ja niiden toteutumista seuraamaan on asetettu mittarit. Toimenpideohjelmasta käy myös ilmi, mitkä toimenpiteet toteuttavat hoitosuunnitelmassa esitettyjä tavoitteita.

Varsinainen ajankohtainen toimenpideohjelma on julkaistu verkossa osoitteessa www.suomenlinna.fi/hoitosuunnitelma/toimenpideohjelma. Verkkosivulla on mahdollista seurata ohjelman toteutumista. Toimenpideohjelmaa päivitetään säännöllisesti.

Suomenlinnan hoitosuunnitelman päivittämisessä ja toteutumisen arvioinnissa käytetään hyväksi EOH-työkalupakkia, jonka avulla hoitosuunnitelman taustamateriaali on tuotettu. Työkalupakki ehdottaa arvioinnin aikaväliksi 3-5 vuotta. Suomenlinnassa arviointi ja hoitosuunnitelman päivittäminen toteutetaan Unescon kausiraportoinnin (Periodic Reporting) yhteydessä.

Suomenlinnassa tehtävää kehitystyötä seurataan myös Suomenlinnan hoitokunnan tulostittareiden avulla. Hoitokunnan käyttöön on kirjattu noin 50 kappaletta tulostittareita, joista vain osa on aktiivisessa käytössä. Mittareita käytetään eduskunnan hyväksymässä talousarviossa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ja hoitokunnan välisissä nelivuotuisissa tulossopimuksissa. Vuosittaisessa tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa seurataan erityisesti taloudellisia mittareita.

Action Plan, evaluation and updates

A separate Action Plan, where actions for attaining the objectives of the plan are defined, has been created to accompany the Management Plan. The actions have each been assigned to various responsible organisations and have timetables and indicators to monitor their progress. The Action Plan also shows how the actions fulfil the objectives set in the Management Plan.

The Action Plan has been published online at www.suomenlinna.fi/en/managementplan/actionplan. It is possible to follow the implementation of the plan through the website. The Action Plan will be updated regularly.

The EOH Toolkit, which was used in creating background material for the Management Plan, will also be used in its updating and evaluation. The Toolkit suggests an interval of 3 to 5 years between evaluations. On Suomenlinna, the evaluation and updating of the Management Plan will be performed in connection with the UNESCO Periodic Reporting.

Development work on Suomenlinna is also being monitored through the outcome indicators of the Governing Body of Suomenlinna. The Governing Body has some 50 defined outcome indicators, not all of which are in active use. The indicators are being used in the central government budget proposals submitted to Parliament and also in the four-year performance agreements concluded between the Governing Body and Ministry of Education and Culture. The yearly Financial Statements and action report monitor the financial indicators in particular.

TOIMENPIDEOHJELMA VERKOSSA

<http://www.suomenlinna.fi/hoitosuunnitelma/toimenpideohjelma>

ONLINE ACTION PLAN

<http://www.suomenlinna.fi/en/managementplan/actionplan>

Liite 1:

Outstanding Universal Value, Esitys retrospektiiviseksi määrittelyksi

11.01.2012

Kuvaus

Suomenlinna (Sveaborg) on Helsingin edustan saarille vuonna 1748 perustettu merilinnoitus. Sen arkkitehtoninen ja maisemallinen kokonaisuus on saanut nykyisen muotonsa historiallisten vaiheiden kautta osana Ruotsin kuningaskunnan, Venäjän keisarikunnan ja viimeksi Suomen tasavallan puolustusjärjestelmää.

Pinta-alaltaan 80 hehtaarin suuruinen, 200 rakennusta ja 6 kilometriä puolustusmuuria käsittävä linnoitus sijoittuu kuudelle alun perin erilliselle saarelle. Paikallista kiveä rakennusmateriaalina käyttäen sovellettiin bastionilinnoituksen periaatteita vaihtelevaan maastoon. Tarkoituksena oli puolustaa Ruotsia Venäjää vastaan ja muodostaa armeijalle linnoitettu tukikohta kuivatelakoiineen. Ruotsalaista linnoitusta täydentävät venäläisen kauden hiekkavallitukset, kasarmit ja muut käyttörakennukset 1800-luvulta.

Suomen itsenäistymisen jälkeen 1918 Suomenlinnassa toimi varuskunta ja telakka. Linnoituksen sotilaallinen käyttö vähentyi toisen maailmansodan jälkeen ja alue siirtyi siviilihallinnon piiriin 1973. Rakennuksia on kunnostettu asunnoiksi, työ- ja palvelutiloiksi sekä kulttuurikäyttöön.

Suomenlinna on yksi Suomen suosituimmista nähtävyyksistä sekä Helsingin kaupunginosa, jossa asuu noin 800 asukasta.

Perustelu

Suomenlinna on liitetty maailmanperintöluetteloon vuonna 1991 perusteena kriteeri (iv), joka nimeämisaikojensa merkiksi ainutlaatuisia esimerkkiä rakennustyyppistä tai arkkitehtonisesta kokonaisuudesta, joka kuvastaa merkittävää historiallista vaihetta. Maailmanperintökomitea ei liittänyt nimeämispäätökseen erillistä lausuntoaan. ICOMOSin arvioinnin mukaan Suomenlinna edustaa sotilasarkkitehtuurin historiassa merkittävällä tavalla aikakautensa yleisiä linnoitusperiaatteita ja sisältää erityispiirteitä. Suomenlinnan linnoittamisen mallina oli 1600- ja 1700-luvuilla laajasti käytetty bastionijärjestelmä, jota sovellettiin paikallisiin olosuhteisiin. 1800-luvulla sitä kehitettiin edelleen ajanmukaisin linnoituslaittein.

Eheys

Suomenlinna koostuu eri aikakausina toteutettujen puolustus- ja käyttörakennusten sekä maiseman arkkitehtonisesta ja toiminnallisesta kokonaisuudesta. Maailmanperintökohde sisältää alkuperäiset linnoitukseen kuuluneet saaret. Se on riittävän laaja muodostamaan ehjän ja kohteen arvot sisältävän

kokonaisuuden. Sekä ruotsalaisen että venäläisen kauden linnoitteet ja hyötyrakennukset ovat pääasiassa säilyneet. Suomalaisella kaudella toteutettuja rakennuksia on vähän, ja ne muodostavat oman kerrostumansa.

Autenttisuus

Suomenlinnan eriaikaiset linnoituslaitteet, niiden väliset maisemavyöhykkeet sekä rakennuskanta eri aikakausilta muodostavat kokonaisuuden, joka on säilyttänyt hyvin ominaispiirteensä materiaalien, rakennustapojen ja arkkitehtuurin osalta. Kokonaisuuden säilymistä vaalitaan perinteisiä rakennustapoja suosimalla sekä käyttämällä tiloja ja aluetta kohteen kulttuuriset ja historialliset arvot huomioon ottavalla tavalla.

Suojelu, hoito ja hallinto

Suomenlinnan suojelu ja hoito on järjestetty kansallisella lainsäädännöllä. Sen toteutuksesta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriön alainen valtion virasto eli Suomenlinnan hoitokunta. Hoitokunnan restaurointiin ja ylläpitoon liittyvää toimintaa ohjaa hoito- ja käyttösuunnitelma. Noin 90 työntekijästä koostuvan hoitokunnan menot katetaan valtion tulo- ja menoarviossa olevilla varoilla sekä osittain vuokratuloina. Hoitokunta toimii läheisessä yhteistyössä Museoviraston, oikeusministeriön avovankilan ja Helsingin kaupungin kanssa.

Suomenlinnaa ympäröivät alueet ovat joko avointa vesialuetta, puolustusvoimien käytössä olevia saaria, luonnonsuojelualuetta tai saaria, joille voimassa oleva kaava on osoittanut vain vähän rakentamista. Ympäröivillä alueilla ei ole näköpiirissä muutoksia, jotka muodostaisivat uhan kohteen arvojen säilymiselle. Nimeämisen yhteydessä kohteelle määriteltiin suojavyöhyke, joka pohjoisessa rajautui Helsingin kantakaupunkiin, idässä ja etelässä sotilaspiiriin. Kaupunkirakenteen kehittäminen ja liikenne eivät uhkaa saareissa sijaitsevaa linnoitusta.

Ilmastonmuutoksen aiheuttama merenpinnan voimakas nousu muodostaa toteutuessaan kohteelle merkittävän uhan, koska se lisää eroosiota rantarakenteissa. Samoin lisääntyvät sateet aiheuttavat vaurioita puu- ja kivirakenteille. Kasvaneet matkailijamäärät aiheuttavat kesäisin eroosiota hiekkavalleilla.

Alue, jolle uhka kohdistuu, on suhteellisen pieni osa koko kohteen pinta-alasta. Eroosiota hallitaan tiedottamalla sekä rajoittamalla kävijöiden pääsyä herkästi vaurioituville alueille kesäkuukausina.

Appendix 1: Outstanding Universal Value, proposal for a retrospective definition 11 January 2012

Description

Suomenlinna (Sveaborg) is a sea fortress which was built on a group of islands off Helsinki in 1748. Its architecture and landscape have been shaped by several historical events, and the fortress has served to defend three different sovereign states over the years; the Kingdom of Sweden, the Russian Empire and, most recently, the Republic of Finland.

Covering an area of 80 hectares and consisting of 200 buildings and 6 kilometres of defensive walls, the fortress stretches out over six conjoined islands. The original fortress was built from local rock and was fortified using a system of bastions over varied terrain. The purpose of the fortress was originally to defend Sweden against Russia and to serve as a fortified army base, complete with a dry dock. The Swedish fortress was augmented with sandbanks, barracks and various other buildings in the Russian era in the 19th century.

After Finland became independent in 1918, Suomenlinna served as a garrison and shipyard. Military use of the fortress declined after World War II, and in 1973 the area was transferred to a civilian administration. Since then, buildings have been renovated to serve as residential buildings as well as workspaces and service and cultural spaces.

Today, Suomenlinna is one of Finland's most popular tourist attractions and a district of the city of Helsinki with 800 residents.

Reasoning

Suomenlinna was added to the UNESCO World Heritage List in 1991 on the grounds of it meeting criterion (iv), which at the time classified the fortress as an outstanding example of a type of building or architectural ensemble which illustrates a significant stage in human history. The UNESCO World Heritage committee did not issue a separate statement in their inscription decision. According to an evaluation by ICOMOS, Suomenlinna stands as an outstanding example of the principles of fortification typical for its time in the history of military architecture and also features special characteristics. The Suomenlinna fortifications were based on the bastion system, which was used extensively in the 17th and 18th centuries. The system was adapted to local circumstances and was further developed in the 19th century using contemporary fortification equipment.

Intactness

Suomenlinna is made up of a series of defensive and utility buildings in a way that blends the architecture and functionality of the fortress with the surrounding landscape. The World Heritage site includes the islands where the fortress was originally laid out. Taken together, they are extensive enough to form a consistent ensemble that preserves the values of the site. Most of the fortifications and utility buildings from both the Swedish and Russian eras have been well preserved. The fortress only has a few buildings from the Finnish era, but they retain their own distinctive identity.

Authenticity

The fortifications from different periods, the surrounding environment and the various buildings from different eras combine to make Suomenlinna an ensemble with its own characteristics preserved regarding building materials, building methods and architecture. Traditional construction methods are favoured to ensure the preservation of the area, and the open spaces and areas of the site are utilised in a manner that respects the cultural and historical values of Suomenlinna.

Preservation, maintenance and administration

The preservation and maintenance of Suomenlinna has been provided for in national legislation. The actual restoring and maintaining of the fortress is the responsibility of the Governing Body of Suomenlinna, a government agency subordinate to the Ministry of Education and Culture. The Governing Body's activities are guided by a maintenance and development plan. The costs of the Governing Body, which employs around 90 people, are met using funding from the central government budget and from rental income. The Governing Body of Suomenlinna works closely with the National Board of Antiquities, Suomenlinna Prison and the City of Helsinki.

The area around Suomenlinna consists of open waters, islands used by the Finnish Defence Forces, nature reserves and islands where a building plan of minimal construction has been designated. No changes to the surrounding area that could threaten the values of the site are planned for the near future. When Suomenlinna was added to the World Heritage List, a buffer zone was defined around it, terminating at the city centre of Helsinki in the north and the military district in the east and south. Located on islands, the fortress is not threatened by city planning or traffic.

The possibility of a sharp rise in sea levels owing to climate change constitutes a threat to the site, as it would accelerate the erosion of coastal structures. Similarly, increased rainfall causes damage to wooden and stone structures. The increase in visitors has also caused sandbanks to erode during the summer. The affected area constitutes a relatively small part of the site's total area. The erosion is managed with reports and by restricting visitor access to vulnerable areas during the summer months.

Liite 2: Saapuneet lausunnot

Appendix 2: Opinions received

Ensimmäinen ehdotus Suomenlinnan hoitosuunnitelmasta valmistui vuonna 2012. Suunnitelmasta lähetettiin lausuntopyynnöt Suomenlinnan keskeisille toimijoille, sidosryhmille ja hoitokunnan yhteistyökumppaneille. Saapuneissa lausunnoissa esitetty palaute otettiin huomioon hoitosuunnitelman päivitystä laadittaessa.

The first proposal for the Suomenlinna Management Plan was completed in 2012. It was circulated for comments to the main organisations and stakeholders on Suomenlinna and to partners of the Governing Body. The feedback in the statements received was taken into consideration when creating the revised edition of the Management Plan.

Kevään 2013 aikana saapuneet lausunnot:

- Ehrensverd- seura ry
- Heli Änkö
- Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto
- Helsingin kaupunki, rakennusvirasto, katu- ja puisto-osasto
- Metsähallitus
- Museovirasto
- Oikeusministeriö
- Puolustusministeriö
- Senaatti-kiinteistöt
- Suomen ICOMOS ry
- Suomenlinnan Siwa, Suomen lähikauppa Oy
- Suomenlinnaseura ry
- Tuija Lind
- Valtiovarainministeriö

Statements received during spring 2013

- Ehrensverd Society
- Heli Änkö
- City of Helsinki, City Planning Department
- City of Helsinki, Public Works Department, Street and Park Division
- Metsähallitus
- National Board of Antiquities
- Ministry of Justice
- Ministry of Defence
- Senate Properties
- ICOMOS of Finland
- Siwa of Suomenlinna, Suomen lähikauppa Oy
- Suomenlinna Community Association
- Tuija Lind
- Ministry of Finance

Suomenkielisiä lähteitä

- Berghäll, Pesu (2008). Ilmastomuutos ja kulttuuriympäristö. Tunnistetut vaikutukset ja haasteet Suomessa. Ympäristöministeriö.
- Helander, Henttonen ym. (1987). Suomenlinnan maisema, kunnostussuunnitelma
- Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (2011). Suomenlinnan suurmaisema. Nykyinen ja tuleva käyttö.
- Suomenlinnan hoitokunta (2007). Suomenlinnan matkailustrategia 2007–2010
- Suomenlinnan hoitokunta (1974). Suomenlinnan käyttösuunnitelmaehdotus
- Suomenlinnan hoitokunta (2009). Toimintastrategia 2009–2015
- Suomenlinnan hoitokunta (2012). Toimintastrategia 2012–2017
- Suomenlinnan hoitokunta (2010). Ympäristösuunnitelma 2010–2014
- UNESCO (1972). Yleissopimus maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta

Sources Available in English

- Helsinki City Planning Office (2011). Suomenlinna Greater Landscape. Land Use Today and in the Future.
- UNESCO (1972). Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage
- UNESCO (2008). Enhancing Our Heritage Toolkit. UNESCO World Heritage Centre
- UNESCO (2012). Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention
- UNESCO (1994) The Nara Document, published in 1994, was prepared by Unesco in collaboration with ICOMOS and Iccrom (International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property). The document can be accessed online at <http://whc.unesco.org/archive/nara94.htm>
- UNESCO (1972). World Heritage Convention

Taitto ja kuvalähteet

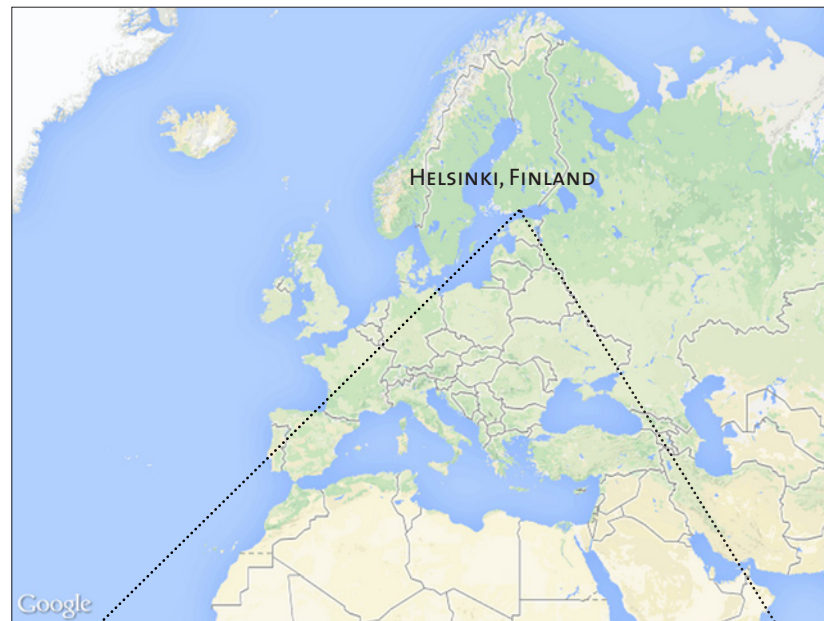
Layout and image sources

Tämän suunnitelman taitto perustuu Suomenlinnan hoitokunnan graafiseen tyyliin, jonka on suunnitellut Outi Mansikkamäki.

The layout of this Management Plan document conforms to the graphic style of the Governing Body, designed by Outi Mansikkamäki.

oik. = right, vas. = left, ylh. = top, alh. = bottom

Raimo Autio: 35, **Tim Bird:** 44 (oik.), **John Blåfield:** 12, **Flycam:** 8 (ylh.), 18, 22, 33; **Kaj Holmberg:** 21 (oik.); **Anna Huovinen:** 36 (vas.), 40 (oik.), 40 (alh.), 43 (oik.), 47, **Esko Jämsä:** 14, 21 (vas.), 28 (oik.), 30, 40 (ylh.), 41, 43 (alh. vas.), 45 (alh.) **Helsingin kaupunginmuseo / Helsinki City Museum:** 11, **Santeri Laamanen:** 36 (alh.); **Heikki Lahdenmäki:** 19, 45, 49, **Johannes Laiho:** 40 (alh. vas.), **Sakari Mentu:** 21 (alh. vas.); **Soili Mustapää:** 4 (vas), 4 (oik.), 8 (oik.), 13, 15, 21 (ylh.), 26 (oik.), 27, 28 (vas.) 34, 36 (oik. ylh.), 36 (oik. alh.) 39, 40 (oik.), **Joonas Parviainen:** 36 (vas), 37, 43 (oik.), 44 (vas.), 45 (oik.), **Anja Pitkänen:** 46 (vas.), **Osmo Roivainen:** 4 (alh.) **Dorit Salutskij:** 26 (vas.), 40 (ylh. vas.), 43 (ylh. vas.); **Skyline foto:** 51, **Suomen Ilmakuva Oy:** kansi, 4 (oik.), 15; **Aksu Tervonen** 24, 46 (ylh. oik.), **Yrjö Tuunanen** 8 (vas.), 46 (alh.oik.)

Suomenlinnan sijainti (kartta Googlen)
The location of Suomenlinna (map by Google)

SUOMENLINNAN HOITOKUNTA
THE GOVERNING BODY OF SUOMENLINNA

Suomenlinna C 40, FI-00190 Helsinki, Finland
ISBN 978-952-7064-00-9